

ONDERWIJS- EN EXAMENREGELING HZ

2016-2017

HZ University of Applied Sciences

Van deze Onderwijs- en examenregeling maken deel uit de Uitvoeringsregelingen Oer HZ en de Minorgids

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

- Artikel 1.1 Begripsbepalingen
- Artikel 1.2 Algemeen
- Artikel 1.3 Vaststelling en evaluatie

Hoofdstuk 2 Inschrijving, vooropleidingseisen, toelatingsbeleid

- Artikel 2.1 Inschrijving
- Artikel 2.2 Toelating en vooropleidingseisen
- Artikel 2.2a Toelating driejarig hbo
- Artikel 2.3 Nadere vooropleidingseisen
- Artikel 2.3a Bijzondere nadere vooropleidingseisen opleiding tot leraar basisonderwijs (Pabo)
- Artikel 2.4 Deficiëntie-onderzoek
- Artikel 2.5 Aanvullende eisen
- Artikel 2.6 Toelatingseisen werkring bij deeltijdvariant
- Artikel 2.7 Toelatingseisen werkring bij duale opleidingsvariant
- Artikel 2.8 Toelating op grond van andere (buitenlandse) diploma's
- Artikel 2.9 Toelating op grond van toelatingsonderzoek (colloquium doctum)
- Artikel 2.10 Inschrijvingsvoorwaarden
- Artikel 2.11 Weigering/uitschrijving wegens ongewenste gedragingen in relatie tot toekomstige beroepsoefening
- Artikel 2.12 Bezwaar

Hoofdstuk 3 Inrichting opleidingen

- Artikel 3.1 Doelstelling opleidingen
- Artikel 3.2 Opleidingsprofiel en competenties van opleidingen
- Artikel 3.2a Organisatie onderwijs van opleidingen
- Artikel 3.3 Studieduur en studielast opleiding, algemene gegevens opleiding
- Artikel 3.4 *vervallen*
- Artikel 3.5 Propedeutische fase
- Artikel 3.6 Hoofdphase
- Artikel 3.7 *vervallen*
- Artikel 3.8 Minor
- Artikel 3.9 Stage en afstudeeronderzoek
- Artikel 3.10 Afstudeerrichtingen
- Artikel 3.11 Professional Core-cursussen (PC-cursussen)

- Artikel 3.12 Vrije Compositie-cursussen (VCC)
- Artikel 3.11 Gezamenlijke opleiding
- Artikel 3.13a *vervallen*
- Artikel 3.14 Honoursprogramma
- Artikel 3.15 Algemene bepalingen over het onderwijsprogramma
- Artikel 3.16 Auteursrecht studenten
- Artikel 3.17 Topsport

Hoofdstuk 4 Het onderwijs

- Artikel 4.1 Indeling studiejaar
- Artikel 4.2 Leerroute, voorwaarden en normen
- Artikel 4.3 *vervallen*
- Artikel 4.4 (Voorwaardelijke) deelname cursus
- Artikel 4.5 Deelname internationaal uitwisselingsprogramma
- Artikel 4.6 Vrijstellingen
- Artikel 4.7 Erkenning verworven competenties (EVC)
- Artikel 4.8 Samenwerking buitenlandse onderwijspartners
- Artikel 4.9 Studeren met een functiebeperking

Hoofdstuk 5 Examencommissie, deelexamencommissies en examinatoren

- Artikel 5.1 Inrichting en werkwijze examencommissie
- Artikel 5.2 Taken en bevoegdheden examencommissie
- Artikel 5.3 Taken en bevoegdheden deelexamencommissies
- Artikel 5.4 Taken en bevoegdheden examinatoren
- Artikel 5.4a Juridische commissie, (deel)toetscommissie en klachtencommissie
- Artikel 5.5 Beroep

Hoofdstuk 6 Toetsen en het toekennen van studiepunten

- Artikel 6.1 Toetsen
- Artikel 6.2 Aantal toetsen
- Artikel 6.3 Deelname toets, verzuim
- Artikel 6.4 Momenten waarop toetsen kunnen worden afgelegd
- Artikel 6.5 Mondelinge toetsen
- Artikel 6.5a Beoordeling en toekenning studiepunten
- Artikel 6.6 Bekendmaking uitslagen en inzage
- Artikel 6.7 Geldigheidsduur toetsresultaten
- Artikel 6.8 Het propedeutisch examen
- Artikel 6.9 Het Associate degree-examen
- Artikel 6.10 Het bachelor-examen

- Artikel 6.11 Bewijsstukken, getuigschriften en verklaringen
- Artikel 6.12 Graden en titulatuur

Hoofdstuk 7 Studie (keuze-) begeleiding

- Artikel 7.1 Studiekeuzecheck
- Artikel 7.2 Studieloopbaancoaching
- Artikel 7.2 Studieplan

Hoofdstuk 8 Studieadvies

- Artikel 8.1 Algemeen studieadvies propedeutische fase
- Artikel 8.2 Studieadvies eerste jaar van inschrijving
- Artikel 8.3 *vervallen*
- Artikel 8.4 *vervallen*
- Artikel 8.5 Horen negatief bindend studieadvies
- Artikel 8.6 Beroep tegen een negatief bindend studieadvies
- Artikel 8.7 Studieadvies hoofdfase

Hoofdstuk 9 Slot- en uitvoeringsbepalingen

- Artikel 9.1 Hardheidsclausule en niet-geregelde situaties
- Artikel 9.2 Klachten
- Artikel 9.3 Inwerkingtreding, citeertitel en publicatie
- Artikel 9.4 Experimenteerartikel
- Artikel 9.5 Tussentijdse wijziging
- Artikel 9.6 Intrekking

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

artikel 1.1 Begripsbepalingen

1. Deze regeling is de Onderwijs- en examenregeling als bedoeld in artikel 7.13 WHW.
2. In deze regeling wordt verstaan onder:
 - Afstudeerrichting: specialisatie binnen de hoofdrichting/opleiding;
 - Associate-degreeprogramma: een CROHO-geregistreerd Associate-degreeprogramma in een bacheloropleiding in de zin van artikel 7.8a WHW;
 - Bacheloropleiding: een CROHO geregistreerde bacheloropleiding van de HZ;
 - Bodemcijfer: een cijfer dat minimaal behaald moet worden voor een toets;
 - Cursus: onderwijseenheid die een onderdeel is van een opleiding betrekking hebbend op de praktische voorbereiding op de beroepsuitoefening, waaraan een tentamen verbonden is;
 - EVC: erkenning van eerder verworven competenties, niet blijkend uit diploma's maar uit (werk-)ervaring (artikel 7.16 WHW);
 - EVK: erkenning van eerder verworven kwalificaties, blijkend uit diploma's;
 - Hoofd fase: postpropedeutische fase van een opleiding in de zin van artikel 7:30 WHW met een studielast van 180 studiepunten;
 - Minor: een cursus (of een samenhangend geheel van cursussen) van 15 of 30 studiepunten, die in één semester (of in een periode van een of twee blokken) wordt gevolgd, gericht op de verwerving door de student van kennis, inzicht en vaardigheden (art. 7.3 WHW);
 - Minorgids: een jaarlijks vast te stellen gids die de minors benoemt die de HZ aanbiedt aan HZ studenten en aan niet-HZ studenten. De gids geeft informatie over de minors en procedures voor het kiezen van een minor;
 - Opleiding: vierjarige en driejarige Croho geregistreerde bacheloropleiding met een of meer van de varianten voltijd, deeltijd of duaal en eventueel een Associate-degreeprogramma of een vwo-traject;
 - Professional Core (PC)-cursussen: HZ-brede cursussen die zijn gericht op het verwerven van kennis en vaardigheden op gebieden als moderne vreemde talen, wiskunde, statistiek, onderzoeksvaardigheden en communicatieve vaardigheden;
 - Propedeutische fase: eerste jaar van het opleidingsprogramma gericht op het verkrijgen van inzicht in de inhoud van een bacheloropleiding met een studielast van 60 studiepunten;
 - Studiejaar: tijdvak dat aanvangt op 1 september en eindigt op 31 augustus van het daarop volgende kalenderjaar;
 - Studieloopbaancoach: persoon belast met de begeleiding van studenten als bedoeld in artikel 7.34 lid 1 onder e WHW;

- Studiepunt: eenheid waarin studielast wordt uitgedrukt; 1 studiepunt is gelijk aan 28 uren studie (1 EC (European credit));
- Uitvoeringsregeling: een jaarlijks vast te stellen regeling waarin per opleiding (en per opleidingsvariant) een nadere invulling wordt gegeven aan de Onderwijs- en examenregeling HZ. Elke uitvoeringsregeling maakt integraal onderdeel uit van de Onderwijs- en examenregeling;
- Vrije Compositie cursus (VCC): ruimte in het programma die kan worden ingevuld met activiteiten naar keuze in het kader van HZ Personality, waartoe onder andere behoren: bestuursactiviteiten, voorlichtings- en promotieactiviteiten, culturele activiteiten HZ cult, begeleidingsactiviteiten, projectactiviteiten en trainingsactiviteiten, sportieve activiteiten van HZ sport;
- Vrijstelling: het vrijstellen van een student van de toetsing van een cursus (of van een of meer delen daarvan) uit een bachelorprogramma of uit een Associate-Degreeprogramma in een bachelorprogramma;
- Wegingsfactor: factor die bepaalt in welke mate een toets wordt meegewogen in het eindcijfer van een cursus;
- WHW: wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek.

Artikel 1.2 Algemeen

1. Deze Onderwijs- en examenregeling is van toepassing op alle opleidingen.
2. Per opleiding (en per opleidingsvariant) wordt in een uitvoeringsregeling OER HZ een nadere invulling gegeven aan deze Onderwijs- en examenregeling. Elke uitvoeringsregeling maakt integraal onderdeel uit van de Onderwijs- en examenregeling.
3. *vervallen*
4. De uitvoeringsregelingen OER HZ mogen niet afwijken van deze Onderwijs- en examenregeling.
5. Deze Onderwijs- en examenregeling is van toepassing op alle studenten die op enig moment gedurende de looptijd ervan in het studiejaar zijn ingeschreven bij een opleiding, en op de personen die gedurende de looptijd van de regeling verzoeken om toegelaten te worden tot de opleiding. Tevens is de Onderwijs- en examenregeling van toepassing op extranei die op grond van hun inschrijving het recht hebben om deel te nemen aan een examen van de opleiding dan wel aan toetsen daarvan.

Artikel 1.3 Vaststelling en evaluatie

1. Deze Onderwijs- en examenregeling bevat instellingsspecifieke bepalingen. De uitvoeringsregelingen OER HZ bevatten per opleiding (en per opleidingsvariant) opleidingsspecifieke bepalingen.

2. De instellingsspecifieke bepalingen worden jaarlijks door het college van bestuur vastgesteld, nadat de opleidingscommissies in de gelegenheid zijn gesteld advies uit te brengen en na instemming van het medezeggenschapsorgaan.
3. De opleidingspecifieke bepalingen worden jaarlijks door het college van bestuur vastgesteld, nadat de betrokken opleidingscommissies in de gelegenheid zijn gesteld advies uit te brengen.
4. De opleidingscommissies beoordelen jaarlijks de wijze van uitvoering van de Onderwijs- en examenregeling en de uitvoeringsregelingen OER HZ (voor zover de uitvoeringsregeling OER HZ betrekking heeft op de opleiding van de betrokken opleidingscommissie; met andere woorden: alleen de uitvoeringsregeling van de eigen opleiding).
5. De betrokken academiedirecteur is verantwoordelijk voor:
 - a. de uitvoering van de Onderwijs- en examenregeling;
 - b. de invulling en uitvoering van de uitvoeringsregelingen OER HZ;
 - c. de jaarlijkse evaluatie ten behoeve van het college van bestuur van de Onderwijs- en examenregeling en de uitvoeringsregelingen, waarbij hij het tijdsbeslag weegt voor de studenten, dat daaruit voortvloeit ten behoeve van de bewaking en zonodig bijstelling van de studielast (art. 7.14 WHW);
 - d. de voorbereiding van aanpassingen van de uitvoeringsregelingen OER HZ.

Hoofdstuk 2 Inschrijving, vooropleidingseisen, toelatingsbeleid

Artikel 2.1 Inschrijving

De toelating en inschrijving van studenten is geregeld in de *Regeling (beëindiging) inschrijving studenten en extranei HZ*.

Artikel 2.2 Toelating en vooropleidingseisen

Degene die wenst te worden toegelaten tot een bacheloropleiding of een Associate-degreeprogramma in een bacheloropleiding van de HZ dient te voldoen aan één van de volgende vooropleidingseisen:

- a. de graad van bachelor of master in het wetenschappelijk onderwijs of het hoger beroepsonderwijs, dan wel het met goed gevolg afgelegd hebben van het examen aan een instelling voor hoger onderwijs (artikel 7.28, lid 1 WHW);
- b. een diploma voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (vwo) (artikel 7.24, lid 2 WHW);
- c. een diploma hoger algemeen voortgezet onderwijs (havo) (artikel 7.24, lid 2 WHW);
- d. een diploma van een middenkaderopleiding (niveau 4) als bedoeld in artikel 7.2.2. lid 1 Wet educatie en beroepsonderwijs (artikel 7.24, lid 2 WHW);
- e. een diploma van een specialistenopleiding als bedoeld in artikel 7.2.2. lid 1 Wet educatie en beroepsonderwijs (artikel 7.24, lid 2 WHW);

- f. een bij ministeriële regeling als ten minste gelijkwaardig aangemerkt of naar het oordeel van het college van bestuur daaraan ten minste gelijkwaardig diploma (artikel 7.28, lid 2 WHW)¹;
- g. beschikking van het college van bestuur dat het toelatingsonderzoek voor de gekozen opleiding met goed gevolg is afgelegd (artikel 7.29 lid 1 WHW).

Artikel 2.2a Toelating driejarig hbo

- 1. Degene die wenst te worden toegelaten tot een driejarige bacheloropleiding (versneld traject) dient te voldoen aan een van de volgende vooropleidingseisen (7.9a):
 - a. een diploma voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (vwo) (7.24, lid 2 onder a of b)
 - b. een bij ministeriële regeling als ten minste gelijkwaardig aangemerkt of naar het oordeel van het college van bestuur daaraan ten minste gelijkwaardig diploma.
- 2. Het college van bestuur kan besluiten ook een ander dan degene, bedoeld in het eerste lid, tot een driejarige bacheloropleiding toe te laten indien hij naar het oordeel van het college van bestuur blijkt heeft gegeven van geschiktheid voor die opleiding.

Artikel 2.3 Nadere vooropleidingseisen

- 1. Aan de inschrijving voor een opleiding kunnen nadere vooropleidingseisen worden gesteld (7.25 WHW).
- 2. Deze eisen vloeien voort uit de Regeling aanmelding en toelating hoger onderwijs (actuele tekst te raadplegen op www.overheid.nl).

Nadere vooropleidingseisen havo en vwo

- 3. De nadere vooropleidingseisen voor studenten met een havo-diploma dan wel vwo-diploma zijn per opleiding uitgewerkt in de betreffende uitvoeringsregeling OER HZ.

Nadere vooropleidingseisen mbo

- 4. De nadere vooropleidingseisen voor studenten met een mbo-diploma (als bedoeld in art. 2.2 onder d en e van deze OER HZ) zijn per opleiding uitgewerkt in de betreffende uitvoeringsregeling OER HZ. Deze nadere vooropleidingseisen voor instromers uit het mbo gelden met ingang van studiejaar 2015-2016 (art. 2.4 Uitvoeringsbesluit WHW). Deze eisen komen erop neer dat het automatische toelatingsrecht van mbo-gediplomeerden tot het hbo is vervallen: mbo-opleidingen uit een aantal mbo-*domeinen* geven geen direct toelatingsrecht meer tot hbo-opleidingen in bepaalde zogeheten *croho-onderdelen*. Welke mbo-opleiding in welk mbo-domein nog wel rechtstreekse toelating geeft tot een hbo-

¹ Een dergelijke ministeriële regeling is er thans niet

opleiding in een bepaald croho-onderdeel is terug te vinden in Bijlage C bij de Regeling aanmelding en toelating hoger onderwijs.

5. Indien een aspirant-student een mbo-diploma heeft dat geen rechtstreekse toelating biedt tot de hbo-opleiding van zijn keuze (een 'niet-verwant' mbo-diploma), kan hij deze deficiëntie opheffen door middel van een deficiëntie-onderzoek. Het deficiëntieonderzoek voor aspirant-studenten met een niet-verwant mbo-diploma bestaat uit de Studiekeuzecheck. Een positief advies in het kader van de Studiekeuzecheck betekent dat de aspirant-student alsnog wordt toegelaten. Een negatief advies leidt tot weigering van de toelating.

Artikel 2.3a Bijzondere nadere vooropleidingseisen opleiding tot leraar basisonderwijs (Pabo)

1. Voor de inschrijving voor de opleiding tot leraar basisonderwijs gelden, met ingang van studiejaar 2015-2016, bijzondere nadere vooropleidingseisen (7.25a en 7.25b WHW).
2. De bijzondere nadere opleidingseisen gelden niet voor personen die in het bezit zijn van een vwo-diploma (zie art. 2.2 onder b OER HZ) of die al een bachelor of masteropleiding in het hoger onderwijs hebben afgerond (art. 2.2 onder a OER HZ).
3. De bijzondere nadere vooropleidingseisen hebben betrekking op de kennisgebieden aardrijkskunde, geschiedenis en natuur, waaronder biologie (art. 3.6, 3.7 en 3.8 Uitvoeringsbesluit WHW en de Regeling aanmelding en toelating hoger onderwijs; actuele teksten te raadplegen op www.overheid.nl).
4. De bijzondere nadere vooropleidingseisen zijn uitgewerkt in de betreffende uitvoeringsregeling OER HZ.
5. De website www.goedvoorbereidnaardepabo.nl bevat gedetailleerde informatie over de bijzondere nadere vooropleidingseisen. Ook de website van de HZ bevat gedetailleerde informatie. Aspirant-studenten nemen kennis van de informatie op die websites.
6. De bijzondere toelatingseisen komen, samengevat, hierop neer dat de aspirant-student voorafgaand aan zijn (eerste) inschrijving voor de opleiding tot leraar basisonderwijs door middel van toetsen aantoont dat hij over voldoende parate kennis beschikt van de vakgebieden aardrijkskunde, geschiedenis en natuur (zie lid 2) indien hij geen havo-eindexamen heeft gedaan in de drie kennisgebieden (vakken) (i) aardrijkskunde, (ii) geschiedenis en (iii) of biologie of natuurkunde of NLT. De aspirant-student die in een van deze drie vakken geen havo-eindexamen heeft gedaan, doet voor elk ontbrekend vak een toelatingstoets. Een havo-student doet (meestal) een of twee toelatingstoetsen (afhankelijk van profiel en vakkenpakket). Aspirant-studenten met een mbo-vooropleiding doen drie toetsen, omdat de vakken geen deel uitmaken van het examenprogramma van het mbo. Ook als je de 21+-toets (colloquium doctum) doet via Aob Compaz (art. 2.9 OER HZ) moet je daarnaast aan de bijzondere nadere vooropleidingseisen voldoen.

7. Indien een aspirant-student, na het benutten van de herkansingsmogelijkheid, voldoet aan twee van de drie toelatingseisen (de aspirant-student heeft dan dus een toets niet gehaald), kan hij voor dat ontbrekende vak een assessment doen op de HZ.

Artikel 2.4. Deficiëntie-onderzoek

1. De bezitter van een diploma dat niet voldoet aan de voorwaarden voor inschrijving (deficiëntie) kan worden ingeschreven onder de voorwaarde dat blijkens een onderzoek wordt voldaan aan inhoudelijk daarmee vergelijkbare eisen. Aan deze eisen moet zijn voldaan voor aanvang van de opleiding (artikel 7.25 lid 5 WHW). Dit onderzoek wordt door of namens het college van bestuur uitgevoerd. Het onderzoek kan intern (door de HZ) of extern (door derden) worden uitgevoerd.
2. Deze eisen zijn per opleiding uitgewerkt in de betreffende uitvoeringsregeling OER HZ.

Artikel 2.5 Aanvullende eisen (7.26 WHW)

1. Aan de inschrijving voor een opleiding kunnen aanvullende eisen worden gesteld (art. 3.6 Uitvoeringsbesluit WHW 2008, Regeling aanmelding en toelating hoger onderwijs (actuele tekst te raadplegen op www.overheid.nl).
2. Deze eisen (de selectiecriteria en de procedure) zijn voor de opleidingen Maritiem officier (Marof) en Sport & Bewegingseducatie uitgewerkt in de betreffende uitvoeringsregelingen OER HZ.

Artikel 2.6 Toelatingseisen werkring bij deeltijdvariant

1. In elke uitvoeringsregeling OER HZ voor een deeltijd opleidingsvariant is aangegeven welke eisen worden gesteld omtrent het verrichten van werkzaamheden tijdens het volgen van de opleiding (art. 7.27 WHW).
2. Deze eisen hebben betrekking op de aard, de inhoud en het niveau van de werkring/werkzaamheden, alsmede de leerdoelen die moeten worden gerealiseerd. Uit de beschikbare informatie/documentatie moet blijken of de student praktijkopdrachten op zinnige wijze via zijn werkring heeft kunnen uitvoeren, of de student voldoet aan opdrachten binnen het onderwijsprogramma en/of de student voldoet aan de eindkwalificaties van de opleiding.
3. *vervallen*
4. Voldoet een student in de loop van de opleiding niet meer aan de eisen, bedoeld in het tweede lid, dan blijft de student gerechtigd de opleiding in deeltijd te vervolgen, indien binnen zes maanden na het beëindigen van de vereiste werkzaamheden vergelijkbare werkzaamheden worden verricht, dan wel indien de student toestemming krijgt van de examencommissie (namens het college van bestuur) om de opleiding te vervolgen. De examencommissie is (namens het college van bestuur) bevoegd de student elk jaar te

verzoeken bewijsstukken te overleggen waaruit blijkt dat aan het bepaalde in het tweede lid wordt voldaan.

Artikel 2.7 Toelatingseisen werkring bij duale opleidingsvariant

1. In elke uitvoeringsregeling OER HZ voor een duale opleidingsvariant is aangegeven welke eisen aan de betreffende werkring worden gesteld.
2. Een extraneus kan niet worden ingeschreven voor een duale opleiding.
3. De beroepsuitoefening van de duale opleiding vindt plaats op basis van een overeenkomst gesloten door de instelling, de student en het bedrijf of de organisatie waar het beroep in de praktijk wordt uitgeoefend. Namens de HZ wordt deze overeenkomst ondertekend door de academiecteur.
4. De overeenkomst, bedoeld in het vorige lid van dit artikel, bevat ten minste bepalingen over:
 - a. de duur van de overeenkomst en de tijdsduur van de periode of perioden van de beroepsuitoefening;
 - b. de begeleiding van de student;
 - c. het deel van de kwaliteiten op het gebied van kennis, inzicht en vaardigheden die een student tijdens de periode of perioden van beroepsuitoefening dient te realiseren, en de beoordeling daarvan;
 - d. de gevallen waarin en de wijze waarop de overeenkomst voortijdig kan worden ontbonden.
5. Degene die zich voor een duale opleiding wenst in te schrijven, dient op het moment van toelating tot de opleiding, dan wel uiterlijk zes maanden nadien te beschikken over een overeenkomst als bedoeld in het vorige lid. Bij gebreke daarvan kan de examencommissie namens het college van bestuur de student de toegang tot de opleiding ontzeggen. De student wordt over dat besluit schriftelijk geïnformeerd.
6. Wordt een overeenkomst als bedoeld in het derde lid van dit artikel voortijdig beëindigd, dan wordt de student de gelegenheid geboden om binnen zes maanden een nieuwe overeenkomst te sluiten die aan de voorwaarden in het vierde lid voldoet. Indien niet tijdig een nieuwe overeenkomst wordt gesloten dan wel een overeenkomst wordt gesloten die niet aan de voorwaarden in het vierde lid voldoet, kan de examencommissie namens het college van bestuur besluiten de student de toegang tot de duale opleiding te ontzeggen. De student wordt over dat besluit schriftelijk geïnformeerd.

Artikel 2.8 Toelating op grond van andere (buitenlandse) diploma's

1. De toelatingseisen in het kader van andere (buitenlandse) diploma's zijn nader geregeld in de *Regeling (beëindiging) inschrijving studenten en extranei HZ*. Daarbij wordt de *Gedragscode internationale student hoger onderwijs* (herziene versie 1 augustus 2014) in acht genomen.

2. Het college van bestuur kan de bezitter van een ander diploma dan een bij ministeriële regeling aangewezen diploma, dat door de examencommissie van de desbetreffende opleiding is aangemerkt als ten minste gelijkwaardig aan een vwo-diploma, een havo-diploma of een op de WEB gebaseerd diploma van een middenkaderopleiding, van een specialistenopleiding, of van een bij ministeriële regeling aangewezen vakopleiding, vrijstellen van de wettelijke vooropleidingseis (art. 7.28.2 WHW).
3. Indien het in het vorige lid van dit artikel bedoelde diploma een buiten Nederland afgegeven diploma is, kan het college van bestuur bepalen dat geen examens of onderdelen daarvan worden afgelegd, dan nadat ten genoegen van de desbetreffende examencommissie het bewijs is geleverd van voldoende beheersing van de Nederlandse taal voor het met vrucht kunnen volgen van het onderwijs. Het college van bestuur kan tevens bepalen dat betrokkene niet wordt ingeschreven zolang het in de voorgaande volzin bedoelde bewijs niet is geleverd.
4. Studenten aan een Nederlandstalige opleiding met een niet-Nederlandse vooropleiding dienen het volgende te overleggen: een bewijs van het met goed gevolg afleggen van het staatsexamen NT2 II (programma II) dat niet ouder is dan twee jaar, het met goed gevolg afleggen van de ITN-toets (Interuniversitair Nederlands), of een minimaal vergelijkbaar certificaat zoals het Certificaat Nederlands als Vreemde Taal (CNaVT) of profiel Taalvaardigheid Hoger Onderwijs (PTHO), dan wel een namens het college van bestuur afgegeven besluit dat de student van deze eis is vrijgesteld. Deze taaleis geldt ook voor studenten met een in Suriname of in landen die deel uitmaken van het Koninkrijk der Nederlanden behaald MBO-4 of gelijkwaardig diploma.
5. Indien het in het tweede lid van dit artikel bedoelde diploma een buiten Nederland afgegeven diploma is en het onderwijs in het Engels wordt aangeboden, kan het college van bestuur bepalen dat geen examens of onderdelen daarvan worden afgelegd, dan nadat ten genoegen van de desbetreffende examencommissie het bewijs is geleverd van voldoende beheersing van de Engelse taal voor het met vrucht kunnen volgen van het onderwijs. Het college van bestuur kan tevens bepalen dat betrokkene niet wordt ingeschreven zolang het in de voorgaande volzin bedoelde bewijs niet is geleverd. Dienaangaande gelden de volgende eisen: IELTS (gemiddelde score van minimaal 6.0), TOEFL iBt (internet based test)(minimale score van 79 in overgangsfase zijn TOEFL 550 en 213 toegestaan), TOEIC, Cambridge ESOL. Een eigen taaltoets mag niet worden gebruikt, tenzij deze door de Landelijke Commissie, op advies van het Research Centre voor Examinering en Certificering (RCEC), gevalideerd is. Studenten afkomstig uit de Volksrepubliek China zijn slechts toelaatbaar met een NESO certificaat. Deze taaleis geldt niet voor buitenlandse studenten die hun vooropleiding hebben genoten in de Verenigde Staten van Amerika, Groot-Brittannië, Ierland, Australië of Nieuw-Zeeland. Deze taaleis geldt evenmin voor buitenlandse studenten die de examens hebben afgelegd (inclusief het vak Engels) op de Diplomalijst van het Nuffic (<http://www.nuffic.nl/bibliotheek/diplomalijst.pdf>).

6. Buitenlandse studenten die 18 jaar of ouder zijn op de eerste dag waarop de opleiding begint waarvoor voor de eerste maal om inschrijving wordt verzocht, moeten op die dag rechtmatig verblijf houden in de zin van artikel 8 van de Vreemdelingenwet 2000.
7. Voor buitenlandse studenten met een verblijfsvergunning geldt de eis dat zij jaarlijks minimaal 50% van de studiepunten van het betreffende studiejaar behaald moeten hebben. Bij een lagere score zal hiervan een melding aan de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) worden gedaan, tenzij er sprake is van bijzondere omstandigheden waardoor de student niet aan zijn verplichtingen heeft kunnen voldoen. Per opleiding kan een dergelijke melding eenmaal achterwege blijven (wet modern migratiebeleid).

Artikel 2.9 Toelating op grond van toelatingsonderzoek (colloquium doctum)

1. Het college van bestuur kan personen van eenentwintig jaar of ouder, die niet voldoen aan de in artikel 2.2 gestelde vooropleidingseisen, daarvan vrijstellen indien uit een toelatingsonderzoek blijkt is gegeven van:
 - a. geschiktheid voor het desbetreffende onderwijs en
 - b. voldoende beheersing van de Nederlandse taal voor het met vrucht kunnen volgen van dat onderwijs (7.29.1) ;
 - c. voldoende beheersing van de Engelse taal ingeval de opleiding in de Engelse taal wordt aangeboden voor het met vrucht kunnen volgen van dat onderwijs.
2. Het toelatingsonderzoek als bedoeld in het eerste lid wordt in opdracht van het college van bestuur uitgevoerd door Aob Compaz (website: www.aobcompaz.nl; emailadres: onderwijs@aob-compaz.nl).
3. Het toelatingsonderzoek betreft met name het toetsen van het cognitief vermogen van de betrokkene. Dit wordt uitgevoerd op basis van gestandaardiseerde en op havo-niveau genormeerde tests die zowel verbaal inzicht, het exact logisch denkvermogen als het numeriek denkvermogen in beeld brengen, aangevuld met een aantal specifieke, voor de verschillende studierichtingen belangrijke capaciteiten. De test wordt digitaal afgenomen in een geconditioneerde testomgeving onder toezicht van een adviseur.
4. Het toelatingsonderzoek heeft ten doel vast te stellen of de kandidaat blijkt geeft van geschiktheid voor het onderwijs van de opleiding en van voldoende beheersing van de Nederlandse dan wel de Engelse taal voor het succesvol kunnen deelnemen aan het onderwijs van de opleiding.
5. Het college van bestuur kan ten aanzien van een bezitter van een buiten Nederland afgegeven diploma, dat in het eigen land toegang geeft tot een opleiding aan een instelling voor hoger onderwijs, afwijken van de in het eerste lid genoemde leeftijdsgrens. Van die leeftijdsgrens kan het college van bestuur ook afwijken, indien in bijzondere gevallen geen diploma kan worden overgelegd.

6. Het Studentenbureau verstrekt namens het college van bestuur aan betrokkene na afronding van het toelatingsonderzoek een verklaring inhoudende afwijzing of toelating tot de opleiding. Bij toelating tot de opleiding wordt een kopie van de verklaring door het Studentenbureau toegevoegd aan het studentdossier.
7. Het programma van het toelatingsonderzoek omvat per opleiding de volgende onderdelen:
 - a. Opleidingen van de Academies voor Zorg & Welzijn en Educatie & Pedagogiek:
 - Verbale analogieën (denken met woorden)
 - Logisch redeneren met figuren (figuren reeksen)
 - Getallenreeksen (denken met getallen)
 - Woordenschat (kennis van woorden)
 - Spelling (spellingsvaardigheid)
 - Stijl (grammaticaal inzicht)
 - b. Opleidingen van de Delta Academy, de De Ruyter Academy en de Academie voor Technologie & Innovatie:
 - Verbale analogieën (denken met woorden)
 - Logisch redeneren met figuren (figuren reeksen)
 - Rekenvraagstukken
 - Rekensommen
 - Getallenreeksen (denken met getallen)
 - Stijl (grammaticaal inzicht)
 - Geknipte figuren
 - Kubussen
 - c. Opleidingen van de Academie voor Economie & Management en Scaldis Academy:
 - Verbale analogieën (denken met woorden)
 - Logisch redeneren met figuren (figuren reeksen)
 - Getallenreeksen
 - Rekensommen
 - Rekenvaardigheid
 - Woordenschat
 - Stijl (grammaticaal inzicht)
 - Spelling

Artikel 2.10 Inschrijvingsvoorwaarden

De inschrijving van een student is pas definitief als hij aan alle inschrijvingsvoorwaarden heeft voldaan.

Artikel 2.11 Weigering/uitschrijving wegens ongewenste gedragingen in relatie tot toekomstige beroepsoefening

Wanneer daarvoor aanleiding is, geeft het college van bestuur toepassing aan de bevoegdheid van artikel 7:42a WHW om de inschrijving van een student te weigeren of te beëindigen als die student door zijn gedragingen of uitlatingen blijkt heeft gegeven van ongeschiktheid voor de uitoefening van een of meer beroepen waartoe de door hem gevolgde opleiding hem opleidt, dan wel voor de praktische voorbereiding op de beroepsuitoefening.

Artikel 2.12 Bezwaar

Beslissingen van het college van bestuur zijn voor bezwaar vatbaar conform het bepaalde in het *Reglement rechtsbescherming studenten en extranei HZ*.

Hoofdstuk 3. Inrichting opleidingen

Artikel 3.1 Doelstelling opleidingen

1. Met elke aan de HZ verzorgde opleiding verwerft de student een zodanig samenhangende verzameling van kennis, houding en vaardigheden, dat deze na het afronden van de betreffende opleiding in staat is tot professionele uitvoering van taken die afgeleid zijn van het competentieprofiel (eindkwalificaties) van de opleiding en in aanmerking komt voor een eventuele voortgezette opleiding. Na afronden van de opleiding moet de student als beginnend beroepsbeoefenaar zelfstandig en met kritische instelling op hbo-niveau kunnen werken.
2. Het hbo-niveau is vastgelegd in de Dublin Descriptoren. Deze worden door alle relevante partijen in Nederland en Europa geaccepteerd als de kenmerken voor het handelings- en denkniveau van degene die een opleiding met goed gevolg heeft afgerond.

Artikel 3.2 Opleidingsprofiel en competenties van opleidingen

1. Elke opleiding kent een opleidingsprofiel.
2. De opleiding borgt dat de student de te behalen competenties van zijn opleiding verwerft (ter toelichting: het begrip competenties heeft meerdere synoniemen, waaronder: eindkwalificaties, beroepstaken of opleidingscompetenties). De competenties van de opleiding kunnen mede zijn gebaseerd op zogeheten domeincompetenties.
3. Het opleidingsprofiel en de competenties van opleidingen zijn opgenomen in elke uitvoeringsregeling OER HZ.

Artikel 3.2a Organisatie onderwijs van opleidingen

Per opleiding is in elke uitvoeringsregeling OER HZ de feitelijke organisatie van het onderwijs opgenomen.

Artikel 3.3 Studieduur en studielast opleiding, algemene gegevens opleiding

1. Een opleiding bevat:
 - a. een vierjarig studieprogramma met een studielast van 240 studiepunten, waarvan 60 studiepunten in de propedeutische fase en 180 studiepunten in de hoofdfase, dan wel
 - b. een driejarig studieprogramma met een studielast van 180 studiepunten, waarvan 60 studiepunten in de propedeutische fase en 120 studiepunten in de hoofdfase (7.9a WHW), dan wel
 - c. een tweejarig studieprogramma, waarvan 60 studiepunten in de propedeutische fase en 60 studiepunten in de hoofdfase (art. 7.8a WHW)(Associate-degreeprogramma).
2. Een opleiding kan worden aangeboden in een voltijdse, deeltijdse of duale variant.

3. *vervallen*
4. In iedere uitvoeringsregeling OER HZ is per bacheloropleiding in elk geval opgenomen:
 - a. de (internationale) naam van de opleiding;
 - b. de voltijdse, deeltijdse of duale opleidingsvariant;
 - c. de competentiebreakdown (overzicht van door de student te verwerven competenties met daaraan gekoppeld deeltaken, leerdoelen en evt. eisen)
 - d. de CROHO-code;
 - e. de graad, de afkorting daarvan, de internationale benaming en titulatuur;
 - f. de locatie waar de opleiding wordt verzorgd;
 - g. de voertaal van de opleiding;
 - h. de datum van accreditatie door de NVAO;
 - i. een Associate-degreeprogramma (indien aanwezig);
 - j. eventuele afstudeerrichtingen (art. 3.10 OER HZ).
5. *vervallen*

Artikel 3.4 vervallen

Artikel 3.5 Propedeutische fase

1. De propedeutische fase van een opleiding heeft als doel de oriëntatie van de student op het vakgebied te bevorderen, alsook verwijzing en selectie.
2. De propedeutische fase van een opleiding kent een studielast van 60 studiepunten.
3. *vervallen*
4. Alle cursussen binnen een propedeuse worden per opleiding beschreven in een uitvoeringsregeling OER HZ. Deze beschrijving bevat in elk geval:
 - a. de titel van de cursus;
 - b. de cursuscode;
 - c. de voorwaarden voor deelname aan de cursus;
 - d. bijzondere voorwaarden voor toekenning studiepunten;
 - e. al dan niet verplichte deelname aan de cursus;
 - f. beknopte beschrijving van de cursusinhoud;
 - g. te bereiken competenties of deeltaken van competenties;
 - h. te realiseren leerdoelen;
 - i. te behalen studiepunten;
 - j. de taal waarin de cursus wordt verzorgd;
 - k. de gehanteerde werkvormen en het aantal contact(klok)uren;
 - l. de wijze van toetsen, de toetsvorm en het moment van toetsing als vermeld in het toetsplan.

Artikel 3.6 Hoofdfase

1. De hoofdfase van een opleiding heeft tot doel te bevorderen dat de student de kennis en vaardigheden die hij in de propedeuse heeft verworven verder verdiept en ook verbreedt in het licht van de toekomstige beroepsuitoefening.
2. De studielast in de hoofdfase van een opleiding kent:
 - a. bij een vierjarige bacheloropleiding: 180 studiepunten;
 - b. bij een driejarige bacheloropleiding: 120 studiepunten;
 - c. bij een Associate-degreeprogramma: 60 studiepunten.
3. *vervallen*
4. Voor de inschrijving en toegang tot de hoofdfase van een opleiding geldt als eis het bezit van een getuigschrift van het met goed gevolg afgelegde propedeutisch examen van die opleiding (zie ook art. 14.1 reglement (beëindiging) inschrijving studenten en extranei). De examencommissie kan aan een student op zijn verzoek reeds de toegang tot het afleggen van een of meer onderdelen van het afsluitend examen (de hoofdfase) verlenen voordat hij het propedeutisch examen van de desbetreffende opleiding met goed gevolg heeft afgelegd (zie ook art. 4.4).
5. In elke uitvoeringsregeling OER HZ zijn per opleiding, binnen de hoofdfase, alle cursussen beschreven. Deze beschrijving bevat in elk geval:
 - a. de titel van de cursus;
 - b. de cursuscode;
 - c. de voorwaarden voor deelname aan de cursus;
 - d. bijzondere voorwaarden voor toekenning studiepunten;
 - e. al dan niet verplichte deelname aan de cursus;
 - f. beknopte beschrijving van de cursusinhoud;
 - g. te bereiken competenties of deeltaken van competenties;
 - h. te realiseren leerdoelen;
 - i. te behalen studiepunten;
 - j. de taal waarin de cursus wordt verzorgd;
 - k. de gehanteerde werkvormen en het aantal contact(klok)uren;
 - l. de wijze van toetsen, de toetsvorm en het moment van toetsing als vermeld in het toetsplan.

Artikel 3.7 vervallen

Artikel 3.8 Minor

1. *vervallen*
2. *vervallen*
3. Een student is verplicht een minor te volgen die gepubliceerd is in de Minorgids van de HZ.

4. In de Minorgids van de HZ is aangegeven aan welke voorwaarden de student moet voldoen voordat hij kan deelnemen aan een minor. De student moet de propedeuse en in ieder geval minimaal 30 studiepunten in de hoofdfase hebben behaald voordat hij kan deelnemen aan een minor.
5. De door de student gekozen minor dient aan te sluiten bij diens studiekeuze en studieloopbaan.
6. In afwijking van het bepaalde in het derde lid van dit artikel kan een student, na voorafgaand verkregen toestemming van de examencommissie, deelnemen aan een minor (die niet is opgenomen in de Minorgids) bij een andere instelling voor hoger onderwijs in Nederland (www.kiesopmaat.nl) of in het buitenland. De examencommissie toetst of de doelstellingen en het niveau van de te kiezen minor voldoende verantwoord is door de student en/of de doelstellingen en het niveau van de te kiezen minor niet ook bereikt zouden kunnen worden met het volgen van een HZ-minor. Voor deelname aan een minor buitenland kunnen ook specifieke taaleisen gelden waaraan moet worden voldaan. Dit wordt beschreven in de Minorgids.
7. *vervallen*
8. Voor deelname aan een minor dient de student de propedeuse en in ieder geval minimaal 30 studiepunten in de hoofdfase behaald te hebben, tenzij de examencommissie vanwege door de student aangedragen bijzondere omstandigheden toestemming geeft om een door de student voorgestelde minor te volgen. Aan de deelname aan een minor kunnen extra toelatingseisen worden gesteld.
9. Het Associate-degreeprogramma bevat geen minor.

Artikel 3.9 Stage en afstuderen

1. In het kader van een opleiding volgt de student ten minste één stage.
2. Elke uitvoeringsregeling OER HZ bevat per opleiding de voorwaarden voor deelname aan stages, de hoofdlijnen van de vorm en inhoud van stages, het verwerven van stageplaatsen, het stage-aanbod en de beoordeling. De handleiding geeft een uitwerking van stages per opleiding.
3. In het kader van een opleiding zijn regels gesteld voor het afstuderen, waaronder een afstudeerstage. Elke uitvoeringsregeling OER HZ bevat per opleiding de voorwaarden alsmede de hoofdlijnen omtrent de vorm en inhoud van het afstuderen, het verwerven van een afstudeerplaats en de beoordeling daarvan. De uitwerking daarvan is neergelegd in een handleiding per opleiding.
4. Het is een buitenlandse student, die vrijstelling van toetsing van cursussen heeft verkregen, niet toegestaan stage te lopen of af te studeren in het land van herkomst. De examencommissie kan namens het college van bestuur en op verzoek van de buitenlandse student daarvoor toch toestemming verlenen. De examencommissie betreft daarbij in elk geval de volgende aspecten:

- a. op welke opleiding het verzoek betrekking heeft;
- b. voor welke en hoeveel cursussen is vrijstelling verleend;
- b. heeft de stage-/afstudeeropdracht een internationale focus (dus niet (alleen) een focus op het land van herkomst);
- c. is de instelling of het bedrijf waar wordt afgestudeerd resp. stage wordt gelopen internationaal georiënteerd (dus niet (alleen) georiënteerd op het land van herkomst).

Artikel 3.10 Afstudeerrichtingen

1. Een opleiding kan afzonderlijke afstudeerrichtingen omvatten.
2. Het college van bestuur kan normen stellen voor de toelating tot een afstudeerrichting indien de aard en inhoud van de verschillende afstudeerrichtingen van een opleiding zodanig van elkaar verschillen dat deze normen gerechtvaardigd zijn (artikel 7.9 WHW).
3. De afstudeerrichtingen alsmede evt. normen als bedoeld in het vorige lid van dit artikel zijn per opleiding opgenomen in elke uitvoeringsregeling OER HZ.

Artikel 3.11 Professional Core-cursussen (PC-cursussen)

1. Elke opleiding is verplicht een minimum aantal van 10 studiepunten aan Professional Core cursussen in het onderwijsprogramma op te nemen.
2. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid is in een Associate-degreeprogramma maximaal 10 studiepunten aan Professional Core cursussen opgenomen, afhankelijk van waar deze cursussen in het programma van de bacheloropleiding zijn geplaatst.

Artikel 3.12 Vrije compositie cursussen (VCC) & HZ Personality

1. In het onderwijsprogramma van een opleiding is ruimte gereserveerd voor vrije-compositiecursussen. De VCC-ruimte is voor zover mogelijk gelijkmatig verspreid over het onderwijsprogramma (evenredig over de studiejaren van de opleiding).
Voor het cohort studenten dat de opleiding start in studiejaar 2015-2016 bedraagt de VCC-ruimte in het onderwijsprogramma 7,5 studiepunten, met uitzondering van de opleidingen van de Academie voor Economie & Management, de Scaldis Academy en Social Work, waarvoor de VCC-ruimte 5 studiepunten bedraagt.
Voor de cohorten studenten die de opleiding starten in studiejaar 2016-2017 en daarna bedraagt de VCC-ruimte in het onderwijsprogramma 10 studiepunten.
Voor de cohorten studenten die de opleiding zijn gestart in studiejaar 2014-2015 en eerder is een VCC-ruimte in het onderwijsprogramma gereserveerd van minimaal 2,5 en maximaal 7,5 studiepunten. De deeltijd- en duale variant van een opleiding kunnen VCC-ruimte bevatten.
2. In het onderwijsprogramma van een Associate-degreeprogramma is een vrije compositieruimte gereserveerd met een omvang van 2,5 studiepunten.

3. Vrije compositiecurssussen hebben als doel het bevorderen van de persoonlijke ontwikkeling en ontplooiing van de student. Het begrip dat hiervoor wordt gebruikt en dat verder tot ontwikkeling zal worden gebracht is: *HZ Personality*. Deze cursussen bevatten buitencurriculaire activiteiten zoals bestuursactiviteiten, voorlichtings- en promotieactiviteiten, begeleidingsactiviteiten, projectactiviteiten, trainingsactiviteiten alsmede activiteiten inzake HZ Cult of HZ Sport.
4. Studenten van de cohorten 2014-2015 en eerder kunnen niet verplicht worden vrije compositiecurssussen te volgen. In dat geval volgen zij (andere) cursussen passend bij het onderwijsprogramma van de opleiding. Studenten die hun opleiding starten in studiejaar 2015-2016 en later zijn verplicht vrije-compositiecurssussen te volgen.
5. Voor wat betreft het toekennen van studiepunten als bedoeld in het eerste lid van dit artikel zijn de artikelen 6.1 en 6.5a van deze Onderwijs- en examenregeling van overeenkomstige toepassing.
6. De *Handleiding vrije compositiecurssussen* is gepubliceerd op www.hz.nl.

Artikel 3.13 Gezamenlijke opleiding

1. Een opleiding of afstudeerrichting kan worden aangeboden tezamen met een andere instelling voor hoger onderwijs.
2. De student die zich bij een andere (Nederlandse) instelling inschrijft voor een gezamenlijke opleiding die wordt aangeboden in samenwerking met de HZ, dient zich ook bij de HZ in te schrijven als student (art 7.3c WHW).
3. Elke uitvoeringsregeling OER HZ van een gezamenlijke opleiding bevat in elk geval:
 - a. de (internationale) naam van de opleiding en de naam van partner instelling(en) waarmee de opleiding of afstudeerrichting wordt aangeboden;
 - b. de voltijdse, deeltijdse of duale opleidingsvariant;
 - c. de competentiebreakdown (overzicht van door de student te verwerven competenties met daaraan gekoppeld deeltaken, leerdoelen en evt. eisen);
 - d. de CROHO-code;
 - e. de graad, de afkorting daarvan en de internationale benaming;
 - f. de locatie waar de opleiding wordt verzorgd;
 - g. de voertaal van de opleiding;
 - h. de datum van accreditatie door de NVAO.
 - i. de gehanteerde werkvormen en het aantal contact(klok)uren.

Artikel 3.13a vervallen

Artikel 3.14 Honoursprogramma

1. Het honoursprogramma van de HZ is een interdisciplinair en extracurriculair onderwijsprogramma voor studenten (art. 7.9b WHW). De opzet en de inhoud van het programma, de omvang in studiepunten en de wijze van selecteren van studenten die willen deelnemen aan het programma zijn eveneens beschreven in het honoursprogramma, dat is gepubliceerd op www.hz.nl.
2. Het college van bestuur besluit over de toelating van studenten tot het honoursprogramma.
3. Indien een student het honoursprogramma met goed gevolg heeft afgelegd, ontvangt de student een certificaat waarop ten minste de inhoud van het programma, de studielast en de resultaten van de student worden vermeld.

Artikel 3.15 Algemene bepalingen over het onderwijsprogramma

1. De opleiding en de toetsing van cursussen in opleidingen in de kernacademies vinden plaats in de Nederlandse taal.
2. De opleiding en de toetsing van cursussen in opleidingen in de profielacademies vinden plaats in de Engelse taal.
3. In afwijking van het bepaalde in de vorige leden van dit artikel wordt onderwijs in een andere taal gegeven, indien:
 - a. het onderwijs betreft dat gegeven wordt door een anderstalige docent;
 - b. de specifieke aard, de inrichting of de kwaliteit van het onderwijs of van een cursus noodzaakt een andere taal te gebruiken, dan wel indien dat wegens de herkomst van de studenten voor de hand ligt, of
 - c. het een minor betreft waarbij is vermeld dat deze minor in een andere taal wordt verzorgd.
4. In een opleiding die in het Nederlands wordt aangeboden kan het gebruik van (onder meer) Engelstalige literatuur verplicht worden gesteld.
5. In elke uitvoeringsregeling OER HZ is per opleiding aangegeven in welke taal het onderwijs wordt gegeven en of sprake is van verplichte Engelstalige literatuur.

Artikel 3.16 Auteursrecht studenten

1. Het auteursrecht dat rust op werken en producten die in het kader van de opleiding door studenten of extranei worden gemaakt, komt in beginsel toe aan de student of extraneus.
2. Als de student of extraneus in opdracht van de HZ werk maakt als onderdeel van zijn opleiding, verkrijgt de HZ daarop een gebruiksrecht.

Artikel 3.17 Topsport

1. Op topsporters die als studenten zijn ingeschreven aan de HZ is het *Reglement topsport HZ* van toepassing.
2. Aan een student als bedoeld in het eerste lid van dit artikel kan onderwijskundige facilitaire ondersteuning, omschreven in artikel 5 van het *Reglement topsport HZ*, worden verleend. Daartoe dient hij een studie- en sportplan te vervaardigen in overleg met de topsportcoördinator en de opleidingscoördinator. De academiedirecteur en de examencommissie beslissen met inachtneming van ieders bevoegdheden omtrent de goedkeuring van het studie- en sportplan resp. de te verlenen onderwijskundige faciliteiten.
3. De student kan eerst aanspraak maken op de in het studie- en sportplan opgenomen onderwijskundige faciliteiten na schriftelijke goedkeuring van de academiedirecteur resp. de examencommissie.

Hoofdstuk 4 Het onderwijs

Artikel 4.1 Indeling studiejaar

Een studiejaar bestaat uit twee semesters of uit vier blokken. De uitvoeringsregelingen OER HZ vermelden of een opleiding het semester- of het bloksysteem hanteert (doorgaans in het curriculumoverzicht dat is opgenomen in art. 2.2.3 van de uitvoeringsregeling OER HZ).

Artikel 4.2 Leerroute, voorwaarden en normen

1. De student bepaalt elk semester (of per een of meer blokken) zijn leerroute in overeenstemming met de voorwaarden en normen verwoord in de artikelen 3.5 tot en met 3.12 van deze Onderwijs- en examenregeling. Deze zijn per opleiding uitgewerkt in de voor elke opleiding vastgestelde uitvoeringsregeling OER HZ.
2. De leerroute wordt vastgelegd in het studieplan zoals bedoeld in artikel 7.3 van deze Onderwijs- en examenregeling.
3. De leerroute en het daaruit voortvloeiende studieplan behoeft goedkeuring van de studieloopbaancoach.

Artikel 4.3 vervallen

Artikel 4.4 (Voorwaardelijke) deelname cursus

1. De student kan aan een cursus deelnemen indien deze is opgenomen in het studieplan.
2. Voorafgaand aan deelname aan een cursus dient een student aan de toelatingseisen te hebben voldaan. De student die (nog) niet voldoet aan deze toelatingseisen, dient (vooraf) een schriftelijk verzoek in bij de examencommissie teneinde voor deelname aan die cursus in aanmerking te komen. De examencommissie besluit vervolgens of en zo ja onder welke voorwaarden de student aan de cursus kan deelnemen en stelt de student daarvan schriftelijk in kennis.

Artikel 4.5 Deelname internationaal uitwisselingsprogramma

1. De student die wenst deel te nemen aan een internationaal uitwisselingsprogramma dient in ieder geval de propedeutische fase te hebben behaald.
2. In elke uitvoeringsregeling OER HZ kunnen per opleiding nadere voorwaarden aan een internationaal uitwisselingsprogramma worden gesteld.

Artikel 4.6 Vrijstellingen

1. Op het verlenen van vrijstellingen is de HZ beleidsnotitie *Vrijstellingenbeleid* van toepassing, behoudens voor zover daar in deze regeling van wordt afgeweken. Deze beleidsnotitie is gepubliceerd op www.hz.nl.
2. De student kan een verzoek indienen bij de examencommissie voor vrijstelling van toetsing van één of meerdere cursussen. Vrijstellingen worden verleend voor:
 - a. maximaal 180 studiepunten bij een vierjarige bacheloropleiding,
 - b. maximaal 120 studiepunten bij een driejarige bacheloropleiding en
 - c. maximaal 60 studiepunten bij een Associate-degreeprogramma,behoudens de bevoegdheid van de examencommissie als bedoeld in artikel 4.7, derde lid. ²
3. De student kan in aanmerking komen voor vrijstelling van de toetsing van een cursus op de volgende gronden:
 - a. vanwege een eerder gevolgde opleiding waardoor de student meent te beschikken over een kwalificatie op een bepaald niveau. De student overlegt hiertoe een diploma, getuigschrift of certificaat van de instelling waar deze competentie verworven is (EVK), en/of
 - b. vanwege een ervaringscertificaat toegekend door een erkende EVC-instelling.
4. In het kader van een vrijstellingsverzoek maakt de examencommissie een afweging tussen de aard en inhoud van de reeds aanwezige kwalificaties en de toets waarvoor vrijstelling wordt verzocht. De beoordeling van vrijstellingsverzoeken en het verlenen ervan vindt steeds plaats op individuele basis.
5. Als de examencommissie de student vrijstelling verleent voor 180 resp. 120 resp. 60 studiepunten, omvat de resterende studielast in ieder geval ook het afstuderen.
6. De procedure voor de aanvraag van een vrijstelling is beschreven in de HZ beleidsnotitie *Vrijstellingenbeleid*.

² beleidsnotitie van 26 maart 2007 van Minister OC&W, *Nederlands hoger onderwijs in het buitenland, wat er wel en niet kan*, bij onderdeel A: "Met het oog op de zorgvuldigheid en geloofwaardigheid is het van belang dat een representatief deel van het onderwijs altijd bij de Nederlandse opleiding in Nederland wordt gevolgd (ten minste een kwart van de opleiding)". Bij een vierjarige bacheloropleiding kunnen maximaal 180 en bij een driejarige bacheloropleiding maximaal 120 studiepunten worden toegekend.

Artikel 4.7 Erkenning verworven competenties (EVC)

1. Op verzoek van de bezitter van een EVC-certificaat kan de examencommissie vrijstelling verlenen voor delen van een opleidingsprogramma. Artikel 4.6 van deze Onderwijs- en examenregeling is van overeenkomstige toepassing.
2. De examencommissie wint voorafgaande aan haar besluit het advies van de betreffende academiedirecteur in.
3. De examencommissie kan op verzoek van de student, onder bijzondere omstandigheden, terwijl de student voorts beschikt over een ervaringscertificaat én na dienaangaande verkregen positief advies van de academiedirecteur, vrijstelling verlenen voor:
 - a. maximaal 210 studiepunten bij een vierjarige bacheloropleiding,
 - b. maximaal 150 studiepunten bij een driejarige bacheloropleiding en
 - c. maximaal 90 studiepunten bij een Associate-degreeprogramma.
4. Als de examencommissie de student vrijstelling verleent voor 210 resp. 150 resp. 90 studiepunten, moet de resterende studielast van 30 studiepunten bestemd zijn voor het afstuderen.

Artikel 4.8 Samenwerking buitenlandse onderwijspartners

1. De HZ kan een duurzame samenwerkingsrelatie aangaan met een buitenlandse onderwijspartner³, die steeds bij schriftelijke overeenkomst wordt vastgelegd. De samenwerking ziet op:
 - a. het door de HZ faciliteren van een opleiding van die partner, en
 - b. het beoordelen door de HZ van de kwaliteit van die opleiding, en
 - c. het in de gelegenheid stellen van studenten van die partner om zich in te schrijven als student voor een aansluitende opleiding bij de HZ.
2. In geval van een duurzame samenwerkingsrelatie als bedoeld in het eerste lid kan de examencommissie op verzoek van een buitenlandse student, die bij de HZ als zodanig voor een opleiding is ingeschreven en aan alle daaraan te stellen voorwaarden voldoet, vrijstelling verlenen van toetsing van één of meerdere cursussen of een de(e)l(en) daarvan.
3. Vrijstelling als bedoeld in het tweede lid kan worden verleend voor maximaal 180 studiepunten.
4. De examencommissie neemt bij een vrijstellingsverzoek kennis van de kwaliteit van de buitenlandse opleiding. Bij de beoordeling van het vrijstellingsverzoek betreft zij de algemene criteria genoemd in artikel 4.6 alsmede de HZ beleidsnotitie *HZ Vrijstellingbeleid*. Verder vergewist zij zich ervan:

³ variant op onderdeel A, beleidsnotitie van 26 maart 2007 Minister OC&W: *Nederlands hoger onderwijs in het buitenland, wat er wel en niet kan*

- a. dat een representatief deel van het onderwijs bij de HZ wordt gevolgd (ten minste een kwart van de opleiding, waaronder het afstuderen), en
- b. dat (namens het college van bestuur) de academiedirecteur de buitenlandse opleiding regelmatig op een blijvend kwaliteitsniveau beoordeelt, en
- c. dat (namens het college van bestuur) de academiedirecteur er voor zorg draagt dat de buitenlandse opleiding voldoet aan alle eisen die aan het onderwijs op grond van de Nederlandse wetgeving en deze Onderwijs- en examenregeling worden gesteld.

Artikel 4.9 studeren met een functiebeperking

1. Studenten met een functiebeperking hebben op grond van de wet en de HZ beleidsnotitie *Studeren met een functiebeperking* recht op passende voorzieningen, tenzij dit voor de HZ tot een onevenredige belasting zou leiden.
2. Voorzieningen dienen ertoe belemmeringen weg te nemen of te beperken, zodat de student de gelegenheid heeft om de studie succesvol te doorlopen. Voorzieningen dienen de zelfstandigheid en volwaardige participatie van de student zoveel mogelijk te bevorderen. De voorzieningen kunnen betrekking hebben op aanpassingen in het onderwijsprogramma (inclusief stages), studieroosters, toetsing, leermiddelen en andere onderwijsvoorzieningen.
3. De decaan van de betrokken opleiding fungeert als aanspreekpunt voor de student.
4. De examencommissie, de academiedirecteur en de student hebben, in samenspraak met de decaan, overleg omtrent de vormgeving van ten behoeve van de student te treffen voorzieningen.
5. In het kader van de voor de student te treffen voorzieningen wordt een overeenkomst gesloten tussen de student en de examencommissie voor onderwerpen die haar aangaan en de academiedirecteur voor onderwerpen die hem aangaan.
6. De procedure in het kader van een beroep op de voorzieningen als in dit artikel bedoeld, is beschreven in de HZ beleidsnotitie *Studeren met een functiebeperking*. Deze beleidsnotitie is gepubliceerd op www.hz.nl.

Hoofdstuk 5 Examencommissie, deexamencommissies en examinatoren

Artikel 5.1 Inrichting en werkwijze examencommissie

De HZ heeft een examencommissie met taken en bevoegdheden op het terrein van tentaminering en examinering. De inrichting en werkwijze van de examencommissie is geregeld in het *Reglement examencommissie HZ*.

Artikel 5.2 Taken en bevoegdheden examencommissie

- a. het op verzoek van degene die daar aanspraak op heeft, nog niet overgaan tot uitreiking van een getuigschrift, e.e.a. overeenkomstig door het instellingsbestuur vast te stellen regels (art. 7.11 lid 3 WHW);
- b. het borgen van de kwaliteit van de organisatie en de procedures rondom tentamens en examens (art. 7.12b lid 1a WHW);
- c. het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen binnen het kader van de Onderwijs- en examenregeling, bedoeld in artikel 7.13 WHW, om de uitslag van tentamens en examens te beoordelen en vast te stellen (art. 7.12b, lid 1 onder b WHW);
- ca. het toekennen van studiepunten aan met goed gevolg afgelegde tentamens en examens (art. 7.12b, lid 1 onder b WHW);
- cb. het desgewenst bepalen dat de examencommissie zelf een onderzoek verricht ex artikel 7.10, tweede lid WHW;
- d. het in geval van frauduleus handelen door een student of extraneus ontnemen van het recht één of meer door de examencommissie aan te wijzen tentamens of examens af te leggen, gedurende een door de examencommissie te bepalen termijn van ten hoogste één jaar, terwijl bij ernstige fraude op voorstel van de examencommissie het college van bestuur de inschrijving voor de opleiding van de betrokkene definitief kan beëindigen (art. 7.12b, lid 2 WHW);
- e. het stellen van voorwaarden waaronder wordt vastgesteld dat een examen met goed gevolg is afgelegd terwijl niet elk tentamen met goed gevolg is afgelegd (art. 7.12b lid 3 WHW);
- f. het vaststellen van een jaarverslag van de werkzaamheden van de examencommissie en de deexamencommissies (art. 7.12b, lid 5 WHW);
- g. het vaststellen van regels over de uitvoering van de taken en bevoegdheden als bedoeld in art. 7.12b, eerste lid onder a, b en d, en het tweede lid, WHW en over de maatregelen die zij in dat verband kan nemen (art. 7.12b, lid 3 WHW);
- h. het vragen van inlichtingen aan deexamencommissies en examinatoren (art. 7.12c lid 2 WHW);
- i. het uitoefenen van toezicht op de uitoefening van taken en bevoegdheden door deexamencommissies en examinatoren;
- j. het uitreiken van getuigschriften ten bewijze dat een examen met goed gevolg is afgelegd (art. 7.11 lid 2 WHW);

- k. het toevoegen van een supplement aan een getuigschrift van een met goed gevolg afgelegd examen (art. 7.11, lid 4 WHW);
- l. het uitreiken van verklaringen als bedoeld in art. 7.11 lid 5 WHW (overzicht van met goed gevolg afgelegde tentamens);
- m. het verlenen van vrijstellingen voor het afleggen van één of meer tentamens (art. 7.12b lid 1 onder d WHW);
- n. het op objectieve en deskundige wijze vaststellen of een student voldoet aan de voorwaarden die de Onderwijs- en examenregeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad (art. 7.12 lid 2 WHW);
- o. de aanwijzing en het beëindigen van een aanwijzing van examinatoren (art. 7.12c lid 1 WHW);
- p. het, op grond van een mandaat van het college van bestuur, in het kader van een (mogelijk) (negatief) bindend studieadvies:
 - (i) uitbrengen van een schriftelijke waarschuwing aan de student waarbij de student een redelijke termijn wordt gegeven zijn studieresultaten te verbeteren (art. 7.8b, lid 4 Whw);
 - (ii) aan de student verstrekken van een informatiebrief tot de mogelijkheid van tot het uitbrengen van een (negatief) bindend studieadvies (art. 7.8b Whw);
 - (iii) (doen) horen van de student naar aanleiding van het verstrekken van de informatiebrief over het (negatief) bindend studieadvies (art. 7.8b Whw);
 - (iv) uitbrengen van een (negatief) bindend studieadvies aan de student (art. 7.8b, lid 2 Whw);
 - (v) vertegenwoordigen van het college van bestuur ter zake van een bij het college van beroep voor de examens door de student ingesteld beroep tegen een (negatief) bindend studieadvies alsmede het treffen van een minnelijke regeling met de student in dat kader (art. 7.61 Whw);
 - (vi) (mede) vertegenwoordigen van (kort gezegd) de HZ ter zake van een bij het college van beroep voor het hoger onderwijs ingesteld beroep tegen een beslissing van het college van beroep voor de examens als bedoeld onder (v) (art. 7.66 Whw);
- q. overige op grond van deze OER HZ en andere (op de website, InfoNet/MyHZ of elders gepubliceerde) HZ-reglementen aan de examencommissie toegekende bevoegdheden en taken.

Artikel 5.3 Taken en bevoegdheden deexamencommissies

1. De examencommissie heeft aan de deexamencommissies de volgende taken en bevoegdheden gemandateerd:
 - a. het uitreiken van getuigschriften ten bewijze dat een examen met goed gevolg is afgelegd (art. 7.11 lid 2 WHW);
 - b. het toevoegen van een diplomasupplement aan een getuigschrift van een met goed gevolg afgelegd examen (art. 7.11, lid 4 WHW);

- c. het uitreiken van verklaringen als bedoeld in art. 7.11 lid 5 WHW (overzicht van met goed gevolg afgelegde tentamens);
 - d. het toekennen van studiepunten aan met goed gevolg afgelegde tentamens en examens (art. 7.12b, lid 1 onder b WHW);
 - da. het in bijzondere gevallen zelf verrichten van een onderzoek ex artikel 7.10, tweede lid WHW;
 - e. het verlenen van vrijstellingen voor het afleggen van één of meer tentamens (art. 7.12b lid 1 onder d WHW);
 - f. het op objectieve en deskundige wijze vaststellen of een student voldoet aan de voorwaarden die de Onderwijs- en examenregeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad (art. 7.12 lid 2 WHW);
 - g. de aanwijzing en het beëindigen van een aanwijzing van examinatoren (art. 7.12c lid 1 WHW).
 - h. het vragen van inlichtingen aan examinatoren (art. 7.12c lid 2 WHW);
 - i. de taken en bevoegdheden inzake een (negatief) bindend studieadvies die zijn opgesomd in artikel 5.2 lid p onder (i) en (ii) van deze OER HZ; .
2. De examencommissie kan andere taken en/of bevoegdheden omschreven in dit reglement mandateren aan de examencommissies.

Artikel 5.4 Taken en bevoegdheden examinatoren

- 1. De examencommissie wijst examinatoren aan.
- 2. De examinatoren hebben de volgende taken en bevoegdheden:
 - a. het afnemen van tentamens en het toekennen van cijfers (art. 7.12c lid 1 WHW);
 - b. het verstrekken van gevraagde inlichtingen aan de examencommissie (art. 7.12c lid 2 WHW), waaronder het op verzoek van de (deel-) examencommissie verstrekken van inlichtingen ter zake van vrijstellingsverzoeken, verdenking van frauduleus handelen, toe te kennen compensaties en een (negatief) bindend studieadvies;
 - c. het (al dan niet digitaal) uitreiken van een bewijsstuk ten bewijze dat een tentamen al dan niet met goed gevolg is afgelegd (art. 7.11, lid 1 WHW);

Artikel 5.4a Juridische commissie, (deel)toetscommissie en klachtencommissie

- 1. De examencommissie kan in verband met bepaalde taken/thema's permanente of tijdelijke commissies instellen (art. 3.1 reglement examencommissie HZ)
- 2. Onder de examencommissie ressorteert een juridische commissie, die belast is met het gevraagd en ongevraagd geven van juridisch advies, het verlenen van een bijdrage aan (juridische) teksten, het verlenen van assistentie bij het behandelen van geschillen (waaronder ook begrepen geschillen waarbij de examencommissies zijn betrokken) en leveren van een bijdrage aan het jaarverslag van de examencommissie. (art. 2 reglement juridische commissie ingevolge reglement examencommissie HZ).

3. Onder de examencommissie ressorteert een toetscommissie, die belast is met het gevraagd en ongevraagd adviseren van de examencommissie inzake kwaliteitsborging en kwaliteitsbeleid rond examens en tentamens (art. 2 reglement toetscommissie ingevolge reglement examencommissie HZ).
4. Onder de toetscommissie ressorteert per academie een door de examencommissie ingestelde deeltoetscommissie, die belast is met het, onder toezicht van de toetscommissie, uitvoeren van het beleid op het gebied van kwaliteitsborging van examens en tentamens op academiesniveau (art. 5 reglement toetscommissie ingevolge reglement examencommissie HZ).
5. De examencommissie stelt, in geval bij haar een klacht wordt ingediend, een tijdelijke klachtencommissie in, die belast is met de behandeling van en advisering over die klacht (art. 3 reglement klachtencommissie ingevolge reglement examencommissie HZ).

Artikel 5.5 Beroep

1. Tegen beslissingen van de examencommissie en examinatoren staat beroep open bij het College van Beroep voor de examens van de HZ (artikel 7.61 WHW).
2. Het beroep wordt ingediend bij de Faciliteit HZ (faciliteit@hz.nl), de toegankelijke faciliteit als bedoeld in artikel 7.59a WHW.
3. Studenten van de opleiding tot leraar basisonderwijs kunnen tegen de uitslag van de digitale (landelijke) kennistoets binnen twee weken nadat de landelijke inzageperiode is afgelopen een bezwaarschrift indienen bij de examencommissie HZ (art. 8 Bindingsbesluit Pabo opleidingen Vereniging Hogescholen en art 2.2.13 uitvoeringsregeling OER HZ leraar basisonderwijs).
4. De instelling en werkwijze van het College van Beroep voor de examens en de Faciliteit HZ is geregeld in het *Reglement rechtsbescherming studenten en extranei HZ*.

Hoofdstuk 6 Toetsen en het toekennen van studiepunten

Artikel 6.1 Toetsen

1. De propedeutische en de hoofdfase van een opleiding zijn opgebouwd uit een samenhangend geheel van onderwijseenheden. Deze onderwijseenheden omvatten cursussen. Deze cursussen zijn gericht op het verwerven van kennis, inzicht en vaardigheden, waarover de student, die deze opleiding volgt, moet beschikken. De cursussen zijn per opleiding beschreven in een uitvoeringsregeling OER HZ. (art. 7.3 WHW, artt. 3.5 en 3.6 OER)
2. Aan elke cursus is een tentamen verbonden, bestaande uit minimaal één toets en maximaal zes toetsen. Dit tentamen omvat een summatief onderzoek naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de student, alsmede de beoordeling van de uitkomsten daarvan.
3. Als alle tentamens van de tot de propedeutische en de hoofdfase van een opleiding behorende cursussen met goed gevolg zijn afgerond, behoudens indien de examencommissie heeft bepaald ook zelf de student een tentamen af te nemen, is het examen afgelegd.
4. Toetsen worden mondeling, schriftelijk of op andere wijze afgenomen, behoudens de bevoegdheid van de examencommissie in bijzondere gevallen daarvan af te wijken.
5. Studenten leggen conform een bepaalde volgorde en in bepaalde tijdvakken, toetsen af.
6. Op de tentamens en het toetsen is de Beleidsnotitie *Toetsbeleid* van toepassing. Deze beleidsnotitie is gepubliceerd op www.hz.nl.
7. Voor de opleiding tot leraar basisonderwijs geldt een bindingsbesluit van de Vereniging Hogescholen, dat bepaalt dat een digitale kennistoets voor de vakken rekenen-wiskunde en Nederlandse taal onderdeel uitmaakt van de opleiding. Het bindingsbesluit is opgenomen in art. 2.2.13 van de uitvoeringsregeling OER HZ leraar basisonderwijs. Voor zover dit bindingsbesluit afwijkt van dit hoofdstuk, geldt de inhoud van het bindingsbesluit.

Artikel 6.2 Aantal toetsen

1. De student heeft per cursus per studiejaar tweemaal de gelegenheid een toets af te leggen (de eerste en tweede toetsmogelijkheid), tenzij de examencommissie bij uitzondering besluit dat de structuur van de opleiding anders vereist.
2. In afwijking van het bepaalde in het vorige lid van dit artikel geldt dat de student van de opleiding tot leraar basisonderwijs
 - a. in het eerste jaar van inschrijving driemaal de gelegenheid heeft de basiskennistoets rekenen-wiskunde (Cito-toets) af te leggen, en
 - b. per studiejaar driemaal de gelegenheid heeft de toetsing van de drie wereldoriëntatie vakken namelijk Aardrijkskunde, Geschiedenis en Natuur & Techniek af te leggen.
3. In afwijking van het bepaalde in het eerste lid van dit artikel kan de betreffende uitvoeringsregeling OER HZ per opleiding bepalen dat de student in het laatste studiejaar driemaal de gelegenheid heeft een of meer toetsen in het kader van het afstuderen (d.w.z.

van de cursus(sen) 'afstuderen', '(afstudeer)scriptie', '(afstudeer)stage' of vergelijkbare bewoordingen) af te leggen.

4. De examencommissie kan de student, die nog slechts één toets moet behalen voor afronding van de opleiding, een extra toetsmogelijkheid geven, als er binnen afzienbare tijd geen mogelijkheid is die toets af te leggen. De student dient daartoe vooraf de benodigde bewijsstukken aan de examencommissie te overleggen.
5. Een herkansing van een toets is wat inhoud, niveau en zwaarte betreft gelijkwaardig aan de voorafgaande toetsmogelijkheid.
6. Indien de student een toets herkanst, dan vervalt het bij de vorige toetsmogelijkheid behaalde cijfer en geldt het cijfer van de laatste toetsmogelijkheid. Deze regel geldt ook als het resultaat van de laatste toetsmogelijkheid lager is dan dat van de vorige toetsmogelijkheid.
7. Een student die (een onderdeel van) een cursus met een voldoende heeft afgerond, kan de daaraan verbonden toets eenmaal herkansen. In dat geval vervalt het cijfer van de vorige toetsmogelijkheid, ook indien het resultaat van de herkansing onvoldoende is. De examencommissie zal in dat geval dus ook de eerder toegekende studiepunten van de vorige toetsmogelijkheid doorhalen.
8. In afwijking van het bepaalde in het eerste, tweede en derde lid van dit artikel kan de examencommissie in bijzondere omstandigheden op verzoek van de student beslissen tot een extra gelegenheid voor het afleggen van een toets. Daartoe dient de examencommissie een schriftelijk en met redenen omkleed verzoek van de student te ontvangen. De examencommissie draagt er zorg voor dat de examinerator en de student tijdig en schriftelijk geïnformeerd worden over haar besluit.
9. Als een student een toets herkanst, gelden de eisen van het studiejaar, waarin de toets wordt herkanst.
10. Voor de cursus *Student Company* geldt in afwijking van de hoofdregel in het eerste lid van dit artikel dat er slechts één mogelijkheid voor deelname aan de cursus inclusief toetsing per studiejaar bestaat. Herkansing in hetzelfde studiejaar is dus niet mogelijk.
11. Indien een opleiding het opleidingsprogramma (curriculum) wijzigt, waardoor bijvoorbeeld een cursus (of een toets of deelttoets ervan) niet meer wordt aangeboden, dan overweegt de opleiding in overeenstemming met de examencommissie of een overgangsregeling redelijkerwijs voor de hand ligt. Dit is het geval, wanneer een zorgvuldige overweging met betrekking tot de gevolgen voor de betrokken student(en) uitwijst dat de wijziging nadelig uitpakt voor de student(en). Alsdan wordt een overgangsregeling opgenomen in de uitvoeringsregeling OER HZ. Het uitgangspunt daarbij is dat toetsen van een vervallen cursus nog eenmaal in het eerste studiejaar nadat het curriculum is gewijzigd worden aangeboden.

Artikel 6.3 Deelname toets, verzuim

1. De student die deelneemt aan een cursus, heeft daarmee ook toegang tot de toetsen die aan die cursus zijn verbonden, tenzij de student voorwaardelijk is toegelaten tot de cursus en hij op het moment van toetsing nog niet aan de toelatingseisen voor die cursus voldoet (zie art. 4.4).
2. Indien een student verzuimt deel te nemen aan de toets mogelijkheden zoals bedoeld in artikel 6.2, geeft hem dat geen aanspraak op extra toets mogelijkheden in het betreffende studiejaar.
3. Op het afleggen van een toets is het *Gedragsreglement tentamens tevens fraudereglement HZ* van toepassing.
4. Studenten van de opleiding tot leraar basisonderwijs dienen, om deel te nemen aan de digitale landelijke kennistoets, te voldoen aan de voorwaarden opgenomen in het bindingsbesluit voor de Pabo opleidingen de van de Vereniging Hogescholen (art. 3 Bindingsbesluit en art 2.2.13 uitvoeringsregeling OER HZ leraar basisonderwijs).

Artikel 6.4 Momenten waarop toetsen kunnen worden afgelegd

1. In elke uitvoeringsregeling OER HZ wordt per opleiding en per cursus nadere toets-informatie verstrekt. Deze wordt uitgewerkt in een toetsrooster.
2. In het toetsrooster zijn de locatie(s), data en tijdstippen waarop (her-)toetsen kunnen worden afgelegd vastgelegd alsmede de data voor inzage van de toetsen en de herkansing van toetsen (art. 6.7).
3. Het toetsrooster wordt gepubliceerd op HZ Infonet/MyHZ.

Artikel 6.5 Mondelinge toetsen

1. Mondeling wordt niet meer dan één persoon tegelijk getoetst, tenzij de examencommissie anders bepaalt.
2. Het mondeling afnemen van een toets is openbaar, tenzij de examencommissie in een bijzonder geval anders bepaalt.
3. In geval de examencommissie de openbaarheid van een toets beperkt, dan wordt dit besluit schriftelijk vastgesteld en aan de student en de examiner kenbaar gemaakt.

Artikel 6.5a Beoordeling en toekenning studiepunten

1. De examiner beoordeelt elke door de student afgelegde toets aan de hand van vooraf vastgestelde beoordelingscriteria en conform de Beleidsnotitie *Toetsbeleid*.
2. De beoordeling van elke toets wordt uitgevoerd door een examiner, die deze beoordeling uitdrukt in een cijfer van 1 tot en met 10 met één decimaal achter de komma. Indien het onafgeronde cijfer meer dan één decimaal achter de komma heeft, wordt dat cijfer afgekapt na de eerste decimaal (bijvoorbeeld: een 6,49 wordt een 6.4).

3. Bij het bepalen van het (eind)cijfer van een cursus worden de toetsen waarvoor vrijstelling is verleend niet meegenomen.
4. Een externe, die niet benoemd is als examiner, kan bij een beoordeling alleen fungeren als adviseur van de examiner.
5. Voor elke toets wordt een bodemcijfer en een wegingsfactor vastgesteld.
6. De examencommissie kent aan een student ter zake van een cursus, behoudens in geval van bijzondere omstandigheden, eerst dan studiepunten toe, als aan beide onderstaande voorwaarden wordt voldaan:
 - a. het cijfer van elke aan een cursus verbonden toets is minimaal het voor die toets vastgestelde bodemcijfer;
 - b. het gewogen gemiddelde van alle cijfers van aan een cursus verbonden toetsen is minimaal 5,5.
7. De examencommissie kan bepalen dat een toets opnieuw wordt afgenomen door een andere examiner of door de betrokken examiner en een of meer andere examinatoren.
8. *vervallen*
9. In de cursusbeschrijving kan een bijzondere voorwaarde zijn opgenomen, waaraan een student moet hebben voldaan bij de afronding van een cursus, om in aanmerking te komen voor toekenning van studiepunten als bedoeld in lid 6 van dit artikel. Een dergelijke voorwaarde kan onder meer, doch niet uitsluitend, een bepaalde mate van aanwezigheid tijdens lessen of deelname aan een cursusevaluatie betreffen.
10. De docent geeft aan de hand van de beoordeling van elke toets inhoudelijke feedback aan de student.
11. Op grond van een analyse van de tentamenresultaten kan de examiner, na verkregen instemming van de examencommissie, besluiten de beoordelingscriteria achteraf te wijzigen. Deze wijziging strekt niet ten nadele van studenten. De examencommissie maakt het besluit schriftelijk bekend aan alle studenten die deze toets hebben afgelegd.

Artikel 6.6 Bekendmaking uitslagen en inzage

1. De examiner verstrekt de student binnen 10 werkdagen na het afleggen van een toets de uitslag.
2. De examencommissie kan in bijzondere gevallen van de termijn van 10 dagen als bepaald in het eerste lid van dit artikel afwijken.
3. De student kan binnen 10 werkdagen na de datum waarop hem de uitslag van een toets bekend is gemaakt bij de examiner inzage verzoeken in de opdrachten/vragen, zijn uitwerkingen en de beoordelingscriteria van de door hem gemaakte toets. Gedurende deze periode kan hij bij die examiner tevens om een mondelinge toelichting vragen op de uitslag (art. 6.4).
4. De examiner is bevoegd om naar aanleiding van de mondelinge toelichting op de uitslag als bedoeld in het vorige lid van dit artikel de beoordeling te herzien.

5. Voor studenten van de opleiding tot leraar basisonderwijs, die hebben deelgenomen aan de landelijke kennistoets, is een aanmeldprocedure voor inzage van deze toets beschikbaar op www.10voordeleraar.nl. De locatie voor inzage wordt landelijk vastgesteld (art. 9 Bindingsbesluit Pabo opleidingen Vereniging Hogescholen en art 2.2.13 uitvoeringsregeling OER HZ leraar basisonderwijs).
6. Voor de digitale examens Word specialist en/of Excel specialist behorend bij de cursus Microsoft Office specialist geldt dat beperkte inzage direct beschikbaar is voor de student via de website www.certiport.com.

Artikel 6.7 Geldigheidsduur toetsresultaten

1. De geldigheidsduur van cijfers van toetsen van nog niet met goed gevolg afgelegde cursussen is beperkt tot en met twee (aaneensluitende) studiejaar volgend op het studiejaar waarin de cijfers zijn toegekend. Deze beperking van de geldigheidsduur is niet van toepassing op vrijstellingen.
2. De examencommissie kan op voorafgaand schriftelijk verzoek van de betreffende student de geldigheidsduur van cijfers van toetsen voor een nader te bepalen periode verlengen in geval van dringende persoonlijke omstandigheden van de student.
3. De geldigheid van toegekende studiepunten is beperkt tot de duur van inschrijving voor een opleiding aan de HZ, vermeerderd met een termijn van drie maanden na de datum van uitschrijving.
4. De examencommissie kan in geval van een tijdelijke uitschrijving vanwege de persoonlijke omstandigheden van een student, op zijn schriftelijk voorafgaand verzoek, de geldigheidsduur van toegekende studiepunten verlengen, in beginsel voor de duur van een jaar. In geval van persoonlijke omstandigheden (waaronder de omstandigheden in art. 8.5 lid 4 onder a, b en d van deze OER HZ) van zwaarwegende aard kan de examencommissie ook achteraf besluiten tot verlenging van de geldigheidsduur van toegekende studiepunten, eveneens in beginsel voor de duur van een jaar. De geldigheidsduur van examens is onbeperkt.
5. De examencommissie kan de geldigheidsduur van de beoordeling van een toets verlengen, op eigen initiatief of op basis van een schriftelijk en afdoende beargumenteerd verzoek van een student, ingediend voor het verstrijken van de geldigheidsduur. Een dergelijk verzoek dient gebaseerd te zijn op dringende persoonlijke omstandigheden.
6. De geldigheidsduur van cijfers van de digitale landelijke kennistoetsen voor studenten van de opleiding tot leraar basisonderwijs is vijf jaar.

Artikel 6.8 Het propedeutisch examen

1. De student heeft het propedeutisch examen behaald indien alle 60 studiepunten behorende bij de propedeutische fase van de door hem gevolgde opleiding door de examencommissie aan hem zijn toegekend.

2. De student heeft het propedeutisch examen “cum laude” behaald indien alle cursussen behorende tot de propedeutische fase zijn behaald binnen de nominale studieduur en de eindcijfers van alle cursussen tezamen een gemiddelde hebben van minimaal een 8,0. Bij de berekening van dit gemiddelde worden de resultaten van vrije-compositiecursussen buiten beschouwing gelaten.
3. De aantekening “cum laude” wordt niet toegekend indien meer dan 6 studiepunten aan vrijstellingen is verleend.

Artikel 6.9 Het Associate degree-examen

1. De student heeft het Associate degree-examen behaald, indien alle 120 studiepunten behorende bij de propedeutische en de hoofdfase van het Associate-degreeprogramma van de door hem gevolgde bacheloropleiding door de examencommissie aan hem zijn toegekend.
2. De student heeft het Associate degree-examen “cum laude” behaald indien alle cursussen behorende tot bij het onderwijsprogramma zijn behaald binnen de nominale studieduur en de eindcijfers van alle cursussen tezamen een gemiddelde hebben van minimaal een 8,0. Bij de berekening van dit gemiddelde worden de resultaten van vrije-compositiecursussen buiten beschouwing gelaten.
3. De aantekening “cum laude” wordt niet toegekend indien meer dan 12 studiepunten aan vrijstellingen is verleend.

Artikel 6.10 Het bachelor-examen

1. De student heeft het bachelor-examen behaald indien alle 240 studiepunten behorende bij de propedeutische en de hoofdfase van de door hem gevolgde bacheloropleiding door de examencommissie aan hem zijn toegekend.
2. De student heeft het bachelor-examen “cum laude” behaald indien hij alle cursussen behorende bij de hoofdfase heeft behaald binnen de nominale studieduur en de eindcijfers van alle cursussen tezamen een gemiddelde hebben van minimaal een 8,0. Bij de berekening van dit gemiddelde worden de resultaten van vrije-compositiecursussen buiten beschouwing gelaten.
3. De aantekening “cum laude” wordt, behoudens de uitzonderingbepaling in het volgende lid van dit artikel, niet toegekend indien meer dan 24 studiepunten aan vrijstellingen is verleend.
4. De student die tegelijkertijd de bachelor-examens voor de opleidingen Verpleegkunde aan de HZ en Vroedkunde aan de Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen heeft behaald kan voor de opleiding Verpleegkundige de aantekening “cum laude” worden verleend. Daartoe dienen alle cursussen behorende bij de hoofdfase van beide opleidingen binnen vier studiejaar te zijn behaald en dienen de eindcijfers van alle cursussen, dus ook die van de cursussen gevolgd bij de Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen waarvoor door de HZ

examencommissie vrijstelling is verleend, tezamen een gemiddelde te hebben van minimaal een 8,0.

Artikel 6.11 Bewijsstukken, getuigschriften en verklaringen

1. Via HZ Infonet/MyHZ wordt de student (digitaal) aangereikt:
 - a. een overzicht van de door hem gevolgde cursussen;
 - b. de door hem behaalde toetsresultaten;
 - c. de door hem behaalde studiepunten.
2. Na vaststelling van de studieresultaten en studiepunten door de examencommissie geldt HZ Infonet/MyHZ als bewijs voor het behaalde resultaat.
3. Ten bewijze dat de examens als bedoeld in de artikelen 6.8 tot en met 6.10 met goed gevolg zijn afgelegd, wordt door de examencommissie aan de student een getuigschrift uitgereikt. Directe toelating tot de hoofdfase van een opleiding geeft geen recht op afgifte van een getuigschrift van het propedeutisch examen van die opleiding.
4. De getuigschriften zijn tweetalig. Deze zijn zowel in de Nederlandse als in de Engelse taal opgesteld (op één document).
5. De examencommissie voegt aan het getuigschrift een supplement toe dat in elk geval de volgende gegevens bevat omtrent de opleiding:
 - a. naam;
 - b. beschrijving inhoud;
 - c. studielast.

Het supplement voldoet aan het Europese overeengekomen format. Het supplement is in de Engelse taal opgesteld. Het supplement bevat tevens een specificatie van de door de student afgeronde cursussen in moderne vreemde talen.

6. Een student die een cursus met goed gevolg heeft afgelegd en aan wie geen getuigschrift als bedoeld in het derde lid van dit artikel kan worden uitgereikt, ontvangt desgevraagd een door de examencommissie af te geven verklaring waarin in elk geval zijn vermeld de studieresultaten en de aan de student toegekende studiepunten (art. 7.11 lid 5 WHW).
7. De student die aanspraak heeft op uitreiking van een getuigschrift, kan overeenkomstig door het college van bestuur vast te stellen regels de examencommissie verzoeken daartoe nog niet over te gaan (artikel 7.11 lid 3 WHW).

Artikel 6.12 Graden en titulatuur

1. De afgestudeerde van het Associate-degreeprogramma in een bacheloropleiding wordt de graad "Associate degree" (afkorting: Ad) verleend.
2. De afgestudeerde van een bacheloropleiding wordt de graad Bachelor (afkorting: B) verleend. Deze *graad* mag in de eigen naamsvermelding tot uitdrukking worden gebracht (art. 7.19a WHW). Deze afkorting wordt *achter* de naam geplaatst (art. 7.19a lid 5 WHW). Degene die gerechtigd is de graad Bachelor (B) in de eigen naamsvermelding tot uitdrukking

te brengen, is tevens gerechtigd tot het voeren van een *titel* (art. 7.20 lid 2 WHW). Deze titel is *baccalaureus* (afgekort: bc.) of *ingenieur* (afgekort: ing.) (ingenieur/ing. Alleen in geval van een opleiding op het gebied van de landbouw en natuurlijke omgeving of de techniek). De afkorting van de titel wordt *voor* de naam geplaatst (art. 7.20 lid 3 WHW). De betrokkene maakt een keuze tussen de *graad* en de *titel* bij het tot uitdrukking brengen daarvan in de eigen naamsvermelding (art. 7.20 lid 5 WHW). Het instellingsbestuur kan de *graad* (en de *toevoeging*; zie lid 3 hieronder) aanvullen met de vermelding van het vakgebied of het beroepenveld waarop de *graad* betrekking heeft (art. 7.10a lid 4 WHW en tevens art. 3.3 van deze OER HZ).⁴

3. Zodra 70 procent van de bacheloropleidingen uit eenzelfde landelijk cluster (vanaf 2012) door de NVAO is geaccrediteerd, wordt aan een afgestudeerde van de betrokken bacheloropleiding de *graad Bachelor* verleend met een *toevoeging* conform de bij ministeriële regeling vastgestelde referentielijst (art. 7.10a lid 2 WHW in verbinding met art. 5a.2, lid 2a, onder a WHW).⁵ Het college van bestuur kan de *graad* en de *toevoeging* voorts aanvullen met de vermelding van het vakgebied of het beroepenveld waarop de *graad* betrekking heeft.

⁴ Voor meer uitleg over graden en titulatuur, zie: R.G. Louw, Het Nederlands hoger onderwijsrecht, Leiden University Press (2011), blz. 219 – 224, <https://openaccess.leidenuniv.nl/bitstream/handle/1887/17700/Kopie%20van%20Het%2BNederlands%2Bhoger%2Bonderwijsrecht%5B1%5D.pdf>

⁵ Zie ook Wet kwaliteit in verscheidenheid hoger onderwijs (EK 2012-2013, nr. 33519, Stcrt. 2013, 311), regeling titulatuur hoger onderwijs (Stcrt. 2013/35337).

Hoofdstuk 7 Studie(keuze-) begeleiding

Artikel 7.1 Studiekeuzecheck

1. De HZ stelt, vanuit het belang dat aankomende studenten een juiste studiekeuze maken, een studiekeuzecheck verplicht. Deze bevordert een succesvol verloop en een succesvolle afronding van de door de student gekozen opleiding.
2. De studiekeuzecheck omvat studiekeuzeactiviteiten, zoals:
 - a. een uitnodiging voor een studiekeuzegesprek,
 - b. de voorbereiding daarvan,
 - c. het studiekeuzegesprek zelf en
 - d. het studiekeuzeadvies.
3. Op de studiekeuzecheck is de HZ beleidsnotitie *De Studiekeuzecheck* van toepassing, die gepubliceerd is op www.hz.nl.
4. De uitkomst van de studiekeuzecheck kan gevolgen hebben voor het recht op toelating (in aanvulling op hoofdstuk 2 van deze Onderwijs- en examenregeling). Deze gevolgen zijn beschreven in de *Regeling (beëindiging) inschrijving studenten en extranei HZ*.

Art. 7.2 Studieloopbaancoaching

1. Elke student heeft recht op studiebegeleiding (art. 7.34 WHW).
2. Elke student krijgt een studieloopbaancoach toegewezen. De studieloopbaancoach begeleidt de student tijdens zijn opleiding en bewaakt de studievoortgang.
3. De studieloopbaancoach besteedt in periodieke (individuele of groepsgewijze) gesprekken met de student aandacht aan competentieontwikkeling (waaronder studiehouding, leervaardigheden, ontwikkeling van onderzoekend vermogen, ondernemendheid etc.) en studieresultaten.
4. In het bijzonder wordt zorg besteed aan de begeleiding van studenten die behoren tot een etnische of culturele minderheid waarvan de deelname aan het hoger onderwijs in betekenende mate achterblijft bij de deelname van Nederlanders die niet behoren tot een dergelijke minderheid (artikel 7.34 lid 1 sub e WHW). Hiertoe behoren ook autochtone en allochtone studenten met een aantoonbare taalachterstand.

Artikel 7.3 Studieplan

1. Het studieplan is één van de instrumenten in het kader van studieloopbaancoaching.
2. Het studieplan is een (digitaal) hulpmiddel waarin de student en de studieloopbaancoach, namens de HZ, de leerroute van de student vastleggen.
3. De leerroute van de student wordt overeenkomstig art. 4.2 van deze Onderwijs- en examenregeling HZ per semester (of per twee blokken) vastgelegd.
4. Uiterlijk 1 juni respectievelijk 1 december van het studiejaar zijn de studieplannen voor het volgende semester (of de volgende twee blokken) vastgesteld.

5. De eerste vier semesters (of acht blokken) van een bacheloropleiding zijn ingedeeld op grond van een vast studieplan. Daarvan kan worden afgeweken als de examencommissie vrijstellingen heeft verleend.
6. Vanaf het vijfde semester (of blok negen) van een bacheloropleiding stelt de student een concept-studieplan op in overleg met zijn studieloopbaancoach.

Hoofdstuk 8 Studieadvies

Artikel 8.1 Algemeen studieadvies propedeutische fase

1. Een van de functies van de propedeutische fase is selectie. Iedere student⁶ ontvangt aan het einde van het eerste jaar van inschrijving een studieadvies⁷. Een studieadvies is positief of negatief.
2. Een studieadvies is positief als de propedeutische fase volledig is afgerond dan wel wanneer de student heeft voldaan aan de vereisten die het college van bestuur daaromtrent heeft vastgesteld.
Een studieadvies is negatief als de student met inachtneming van zijn persoonlijke omstandigheden niet geschikt wordt geacht voor de opleiding die hij volgt, omdat zijn studieresultaten niet voldoen aan de vereisten die het college van bestuur daaromtrent heeft vastgesteld.
3. Het studieadvies wordt schriftelijk gegeven door of namens het college van bestuur.
4. *vervallen*
5. *vervallen*
6. *vervallen*
7. Voor wat betreft 1 februari-instromers⁸ en die studenten die zich na het eerste semester van het eerste studiejaar voor een andere opleiding of een Associate-degreeprogramma binnen de HZ inschrijven dient in dit hoofdstuk voor “het eerste jaar van inschrijving”, “het tweede jaar van inschrijving” te worden gelezen.
8. Een negatief studieadvies is altijd bindend en leidt tot een afwijzing van de student. Deze afwijzing heeft tot gevolg dat de inschrijving van de student voor de opleiding die dan wel het Associate-degreeprogramma dat hij volgt wordt beëindigd.
9. De student die een negatief bindend studieadvies heeft ontvangen kan gedurende een periode van:
 - vijf jaren na uitschrijving niet opnieuw voor de desbetreffende bacheloropleiding dan wel door het college van bestuur te bepalen bacheloropleidingen, dan wel
 - drie jaren na uitschrijving niet opnieuw voor het desbetreffende Associate-degreeprogramma dan wel door het college van bestuur te bepalen Associate-degreeprogramma's.

⁶ Dit geldt zowel voor voltijd als voor deeltijdopleidingen, die niet onder het experiment leeruitkomsten vallen.

⁷ Uitgangspunt is dat een studieadvies éénmaal door HZ wordt gegeven.

⁸ De HZ kent één opleiding met een 1 februari- instroom: de opleiding tot leraar basisonderwijs

- worden ingeschreven. Dit is uitgewerkt in elke uitvoeringsregeling OER HZ.
10. In afwijking van het bepaalde in het vorige lid van dit artikel kan het college van bestuur op verzoek van een betrokkene vóór het verstrijken van de periode van vijf resp. drie jaren overgaan tot inschrijving voor de desbetreffende bacheloropleiding resp. het desbetreffende Associate-degreeprogramma. Hij dient daarbij ten genoegen van het college van bestuur aannemelijk te maken dat hij die opleiding resp. dat Associate-degreeprogramma, als gevolg van studie elders en/of vanwege opgedane werkervaring en/of om andere gegronde redenen, met vrucht zal kunnen volgen.
 11. Het *Reglement (beëindiging) inschrijving studenten en extranei* is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 8.2 Studieadvies eerste jaar van inschrijving

1. Het studieadvies aan het einde van het eerste jaar van inschrijving kan positief dan wel negatief zijn.
2. Het studieadvies is positief wanneer de student aan het einde van het eerste jaar van inschrijving 45 of meer studiepunten zijn toegekend van de propedeutische fase. Het studieadvies is negatief wanneer de student aan het einde van het eerste jaar van inschrijving minder dan 45 van de 60 studiepunten van de propedeutische fase zijn toegekend. Het negatief bindend studieadvies dient deugdelijk te worden gemotiveerd aan de student.
3. Studenten die vrijstellingen hebben, moeten 75% van de nog te verwerven studiepunten van de propedeutische fase behalen om geen negatief studieadvies te ontvangen aan het einde van het eerste jaar van inschrijving.
4. Iedere student ontvangt uiterlijk op 15 maart van het eerste jaar van inschrijving een brief over het studieadvies. Deze waarschuwingsbrief vermeldt hoeveel studiepunten van de propedeutische fase aan de student op dat moment zijn toegekend. Studenten aan wie op dat moment minder dan 22,5 studiepunten (dan wel in geval van vrijstellingen minder dan 37,5% van de nog te verwerven studiepunten van de propedeutische fase) zijn toegekend, krijgen een waarschuwing. Ook studenten aan wie op dat moment voldoende studiepunten zijn toegekend, worden gewaarschuwd dat een negatief studieadvies mogelijk is bij onvoldoende studiepunten in het eerste studiejaar. Studenten van de opleiding tot leraar basisonderwijs die de basiskennistoets rekenen-wiskunde op dat moment nog niet met een voldoende hebben afgerond danwel aan wie geen studiepunten zijn toegekend voor de stage van het eerste semester, krijgen eveneens een waarschuwing.
5. Iedere student aan wie minder dan 45 studiepunten (dan wel in geval van vrijstellingen, minder dan 75% van de nog te verwerven studiepunten van de propedeutische fase) zijn toegekend ontvangt uiterlijk op 31 juli van het eerste jaar van inschrijving een informatiebrief over de mogelijkheid tot het uitbrengen van een negatief bindend studieadvies door het college van bestuur. Studenten van de opleiding tot leraar

- basisonderwijs die de basiskennistoets rekenen-wiskunde op dat moment nog niet met een voldoende hebben afgerond dan wel aan wie geen studiepunten zijn toegekend voor de stage van het eerste semester, krijgen eveneens een informatiebrief over de mogelijkheid tot het uitbrengen van een negatief bindend studieadvies door het college van bestuur.
6. De student die een informatiebrief over de mogelijkheid tot het opleggen van een negatief bindend studieadvies heeft ontvangen, wordt in de gelegenheid gesteld om te worden gehoord door de examencommissie zoals bedoeld in artikel 9.4 van het *Reglement examencommissie HZ*.
 7. Uiterlijk 31 augustus van het eerste jaar van inschrijving wordt overgegaan tot een negatief bindend studieadvies, indien aan de student minder dan 45 studiepunten (dan wel in geval van vrijstellingen minder dan 75% van de nog te verwerven studiepunten van de propedeutische fase) zijn toegekend en er mede op basis van de hoorzitting van de examencommissie zoals bedoeld in artikel 9.4 van het *Reglement examencommissie HZ* geen reden is om aan te nemen dat er sprake is van persoonlijke omstandigheden. De omstandigheden die in aanmerking worden genomen zijn vermeld in artikel 8.5, vierde lid.
 8. In aanvulling op het bepaalde in het vorige lid van dit artikel ontvangt de student van de opleiding tot leraar basisonderwijs, die uiterlijk 31 augustus van het eerste jaar van inschrijving de basiskennistoets rekenen-wiskunde nog niet heeft afgerond dan wel aan wie geen studiepunten zijn toegekend voor de stages in het eerste en tweede semester, een negatief bindend studieadvies, mits er mede op basis van de hoorzitting van de examencommissie zoals bedoeld in artikel 9.4 van het *Reglement examencommissie HZ* geen reden is om aan te nemen dat er sprake is van persoonlijke omstandigheden .
 9. Indien wordt aangenomen dat er sprake is van persoonlijke omstandigheden, heeft de beslissing de status van positief studieadvies.
 10. Voor topsporters, op wie het reglement topsport HZ in de zin van art. 3.17 OER HZ van toepassing is, kan, in afwijking van het bepaalde in art. 8.2 tweede lid, in het studie- en sportplan een afwijkende norm voor het geven van negatief bindend studieadvies worden opgenomen.

Artikel 8.3 vervallen

Artikel 8.4 vervallen

Artikel 8.5 Horen negatief bindend studieadvies

1. Voordat een negatief bindend studieadvies wordt uitgebracht, wordt de betreffende student in de gelegenheid gesteld te worden gehoord door de examencommissie zoals bedoeld in artikel 9.4 van het *Reglement examencommissie HZ*.
2. Op het horen is het *Reglement hoorcommissie nbsa HZ* van toepassing.
3. De student kan in het kader van het hoorrecht zijn zienswijze tegen de mogelijkheid tot het opleggen van een negatief bindend studie advies aan de orde stellen, waaronder de berekening van het aantal behaalde studiepunten, de onderwijsprogrammering en overige voorzieningen om de mogelijkheden voor goede studievoortgang te borgen, alsmede zijn persoonlijke omstandigheden.
4. De persoonlijke omstandigheden die in de beoordeling kunnen worden betrokken en die vooraf bekend zijn bij de examencommissie, de studieloopbaancoach of de decaan, zijn uitsluitend:
 - a. ziekte van betrokkene;
 - b. lichamelijke, zintuiglijke of andere functiestoornis van betrokkene;
 - c. zwangerschap van betrokkene;
 - d. bijzondere familieomstandigheden;
 - e. het lidmaatschap, daaronder begrepen het voorzitterschap, van de Hogeschoolraad, een studentoverleg of opleidingscommissie;
 - f. door het college van bestuur aan te geven omstandigheden waarin betrokkene activiteiten ontplooit in het kader van de organisatie en het bestuur van de zaken van de HZ, te weten HZ Cult en HZ Sport;
 - g. het lidmaatschap van het bestuur van een studentenorganisatie van enige omvang met volledige rechtsbevoegdheid, dan wel van een vergelijkbare organisatie van enige omvang, bij wie de behartiging van het algemeen maatschappelijk belang op de voorgrond staat en die daartoe daadwerkelijk activiteiten ontplooit. Het college van bestuur kan een maximum stellen aan het aantal bestuursleden per organisatie dat per studiejaar in aanmerking komt, zomede welke bestuursfuncties in aanmerking komen. (gebaseerd op art. 7.8b WHW en art. 2.1 Uitvoeringsbesluit WHW 2008).
5. De activiteiten, genoemd in het vierde lid van dit artikel onder e, f en g, worden niet beschouwd als persoonlijke omstandigheden, indien voor die activiteiten studiepunten zijn toegekend vanwege vrije compositiecursussen (VCC).
6. Het besluit omtrent een negatief bindend studieadvies wordt door of namens het college van bestuur op zorgvuldige en schriftelijk gemotiveerde wijze genomen.

Artikel 8.6 Beroep tegen een negatief bindend studieadvies

1. De betrokkene die het niet eens is met het hem verstrekte negatief bindend studieadvies, kan hiertegen schriftelijk in beroep gaan bij het College van Beroep voor de Examens van HZ.
2. De termijn waarbinnen het beroepschrift moet worden ingediend is zes weken vanaf het moment dat het negatief bindend studieadvies aan de student bekend is gemaakt.
3. Het beroepschrift moet worden ingediend bij de Faciliteit HZ. De wijze waarop het beroepschrift wordt behandeld, is verder geregeld in het *Reglement rechtsbescherming studenten en extranei HZ*.
4. In het geval onmiddellijke spoed dat vereist, kan de indiener van het beroep de voorzitter van het College van Beroep voor de Examens verzoeken een voorlopige voorziening te treffen.
5. Het instellen van beroep heeft geen opschortende werking. Dit betekent dat, zo lang niet anders is beslist, de oorspronkelijke beslissing in stand blijft.

Artikel 8.7 Studieadvies hoofdfase

Het college van bestuur kan de student die onvoldoende studievoortgang boekt in de hoofdfase van de opleiding dan wel in het Associate-degreeprogramma adviseren zijn studie te beëindigen.

Hoofdstuk 9 Slot- en invoeringsbepalingen

Artikel 9.1 Hardheidsclausule en niet-geregelde situaties

1. Situaties waarin de toepassing van deze Onderwijs- en examenregeling en de daaraan verbonden uitvoeringsregelingen OER HZ mocht leiden tot onbillijkheden van zwaarwegende aard, of situaties die niet in deze regelingen zijn voorzien, kunnen door een belanghebbende schriftelijk aan het college van bestuur dan wel (indien dat tot haar bevoegdheid behoort) de examencommissie worden voorgelegd. Het dient schrijvende, uitzonderlijke, situaties te betreffen.
2. Het college van bestuur resp. de examencommissie weegt in het kader van het te nemen besluit de belangen van de student en die van de opleiding af.
3. Het besluit van het college van bestuur resp. de examencommissie wordt zo spoedig mogelijk schriftelijk meegedeeld aan de belanghebbende(n) bij het besluit.

Artikel 9.2 Klachten

1. Klachten worden ingediend bij de Faciliteit HZ.
2. Klachten kunnen mondeling of schriftelijk worden ingediend door betrokkenen. Onder 'betrokkene' wordt in de zin van dit artikel verstaan: een student, een aanstaande student, een voormalige student, een extraneus, een aanstaande extraneus of een voormalige extraneus.
3. Klachten die zich richten tegen examinatoren, deexamencommissies of de examencommissie worden behandeld conform het bepaalde in het *Reglement examencommissie HZ* en het *Reglement klachtencommissie examencommissie HZ*.
4. Overige klachten (in de zin van artikel 7.59b WHW) worden behandeld overeenkomstig het *Reglement rechtsbescherming studenten en extranei HZ*.

Artikel 9.3 Inwerkingtreding, citeertitel en publicatie

1. Deze Onderwijs- en examenregeling treedt in werking op 1 september 2016 en heeft een looptijd van 1 jaar. Deze Onderwijs- en examenregeling expireert derhalve op 31 augustus 2017.
2. De tekst van deze Onderwijs- en examenregeling is verkrijgbaar in de Nederlandse en Engelse taal en is gepubliceerd op HZ Infonet/MyHZ. De Nederlandse tekst is leidend.
3. Indien op 1 september 2016 de Onderwijs- en examenregeling 2016-2017 nog niet is vastgesteld blijft de Onderwijs- en examenregeling HZ 2015-2016 van kracht totdat de Onderwijs- en examenregeling 2016-2017 in werking is getreden.
4. Deze Onderwijs- en examenregeling wordt aangehaald als Onderwijs- en examenregeling HZ 2016-2017.

Artikel 9.4 Experimenteerartikel

1. Het college van bestuur is bevoegd om met het oog op het onderzoeken van mogelijkheden om het onderwijs te verbeteren, een pilotproject te initiëren, waarbij kan worden afgeweken van het bepaalde in deze Onderwijs- en examenregeling.
2. Het college van bestuur legt in geval van een pilotproject vast welke bepalingen uit deze Onderwijs- en examenregeling van overeenkomstige toepassing zijn. Het college van bestuur legt afwijkingen van deze Onderwijs- en examenregeling ook vast en maakt deze vooraf bekend.
3. Het college van bestuur vraagt in het kader van een pilotproject voorafgaand advies aan het medezeggenschapsorgaan en de betrokken opleidingscommissies.

Artikel 9.5 Tussentijdse wijziging

1. Het college van bestuur kan deze Onderwijs- en examenregeling tussentijds slechts gedurende het studiejaar wijzigen mits de belangen van de betrokken studenten daardoor redelijkerwijs niet worden geschaad.
2. Tussentijdse wijzigingen als bedoeld in het vorige lid behoeven instemming van de medezeggenschapsraad, terwijl de opleidingscommissies in de gelegenheid worden gesteld advies uit te brengen.

Artikel 9.6 Intrekking

De Onderwijs- en examenregeling HZ 2015-2016 eindigt per 1 september 2016.